

Handläggare: Marie Janemar
Telefon: 08-508 18 049
Pär Dahlkvist
Telefon: 08-508 18 118

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2010-09-30

Tertialrapport 2 Farsta stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner tertialrapport 2 för 2010
2. Nämnden godkänner omslutningsförändringar om 16,7 mnkr
3. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om budgetjustering avseende ersättning för ökade kostnader i samband med utökning av projekt för hemlösa om 0,5 mnkr
4. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om budgetjustering avseende ersättning för feriearbetande ungdomar om 1,8
5. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om budgetjustering avseende stimulansbidrag för förskolebarn om 0,7 mnkr
6. Omedelbar justering

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Sammanfattande analys

I tertialrapportens uppföljning ska, enligt stadsledningskontorets anvisningar, under kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och respektive mål för verksamhetsområdet göras en sammanfattande bedömning av om förvaltningens arbete helt, delvis eller ej förväntas bidra till att målen uppfyllts. Enligt samma skala bedöms också den förväntade måluppfyllelsen av nämndmålen. I övrigt ska i huvudsak avvikelser mot budget och mot verksamhetens mål kommenteras. Under mål för verksamhetsområdet ska också goda exempel lyftas fram.

Prognosen är att samtliga mål från kommunfullmäktige förutom, Stockholms förskolor och skolor ska ge ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö, kommer att uppfyllas vid årets slut. Till grund till bedömningen ligger att det finns svårigheter att nå årsmålen för barngruppernas storlek och föräldrarnas nöjdhet med verksamheten. Svårigheter finns också med att uppnå vissa indikatorer inom miljöområdet.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Det goda samarbetet mellan det lokala näringslivet och stadsdelsförvaltningen fortsätter att utvecklas. Tillsammans med representanter för näringslivet, fastighetsägare och andra förvaltningar pågår utvecklingsarbete inom Söderortsvisionen, Farsta Large och Vision Farsta.

I juni beslutade nämnden att tunnelbanehuset i samverkan med fastighetsägaren Atrium Ljungberg utvecklas till ett aktivitetshus som vänder sig till allmänheten och erbjuder ett brett kommunalt och kommersiellt utbud. Detta innebär att fritidsgården kompletteras med annan verksamhet.

I maj genomförde Stockholms hem, Familjebostäder, och Svenska bostäder i samarbete stadsdelsförvaltningen boendedialoger i Hökarängen och Farsta strand. Efter dialogmötena formulerades i Hökarängen tre områden som ligger till grund till det fortsatta arbetet. Målområdena är trygghet, ökad service och aktiviteter för barn och ungdom. I Farsta strand framkom bland annat att tryggheten kring torget behöver förbättras.

Antalet hushåll som beviljats försörjningsstöd ligger på samma nivå som föregående år vilket innebär att antalet inte ökat som befarats. En orsak till detta positiva resultat är att de arbetslösa sökande får ett första mottagande som på ett bra sätt motiverar dem att följa arbetslinjen och ta emot det stöd som ges i nära samarbete med Jobbtorget och Arbetsförmedlingen.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Förvaltningen fortsätter konkurrensutsättningen enligt aktivitetsplanen. För att bidra till att valfriheten och inflytandet ökar för den enskilde görs olika insatser.

Barnomsorgsgarantin har kunnat hållas. Inom förskoleområdet är föräldrasamverkan ett område som är under utveckling. Genom stadens

brukarundersökning och djupintervjuer som genomförts på förvaltningen finns underlag till fortsatt arbete. I syfte att utveckla kommunikationen och samverkan med föräldrarna genomförs utbildningsinsatser med start i höst.

En ny verksamhet har startats på Hökarängsplan. En grupp missbrukare har i sommar regelbundet kontaktats av en fältförlagd socialsekreterare med uppdrag att arbeta uppsökande. En enkel kaffeservering på torget har utgjort en bas för den uppsökande verksamheten. Arbetet och kaffeserveringen har genomförts i samarbete med personal från Söderledskyrkan i Hökarängen. Förvaltningen anser utifrån sommarens erfarenheter att det är nödvändigt att utöka detta uppsökande och fältförlagda arbete i nära samverkan med kyrkan. Förvaltningen kommer att avdela en socialsekreterare på heltid speciellt för detta uppdrag och gör en ansökan i tertialrapporten om ytterligare medel från centrala medelsreserven för att finansiera verksamheten.

Familjestödsenheten har flyttat till Tallkrogens Hus där en utredningslägenhet och ett ungdomsboende för nio ungdomar i åldrarna 16 till 18 år finns. Verksamheten ska erbjuda boende i hemområdet för ungdomar som är omhändertagna och där alternativet är placering på institution eller familjehem. Ungdomarna kan gå kvar på sin skola, upprätthålla sina nätverk och få behålla sin närmiljö. På ungdomsboendet ges stöd när det gäller att klara sin vardag och en nyanställd coach kommer att ha individuella samtal för att hjälpa dem att hitta vägar till utbildning och sysselsättning.

I början av året tog beställarenheten med hjälp av Lean fram nya arbetsätt och en ny organisation. Den nya organisationen innebär att arbetet samordnas bättre genom att handläggarna arbetar i team och fördelar arbetsuppgifter inom teamet. Den nya organisationen som verkställdes i september förväntas ge högre kvalitet i myndighetsutövningen och ge bättre service och information till brukare/kunder.

Projektet Jämställdhetsintegrering inom äldreomsorgen i Farsta har påbörjats. Efter en kartläggning av jämställdhet ur ett brukarperspektiv inom äldreomsorgen genomförs utbildning för stadsdelsnämnd, enhetschefer, biståndshandläggare och omvårdnadspersonal under hösten. Syftet med utbildningsinsatserna är kvalitetssäkring och rättvis fördelning av resurser ur ett jämställdhetsperspektiv.

Sjukfrånvaron inom förvaltningen är 6% vilket är 0,5% lägre än årsmålet. En viktig framgångsfaktor i arbetet med att minska sjukfrånvaron är det strukturerade arbetssätt som tagit form inom projektet Friska medarbetare- rehabilitering i världsklass. Likaså är ansvar, delaktighet och tydlighet en framgångsfaktor i arbetet för hälsosamma arbetsplatser vilket visar sig i projektet – ”Hälsa och verksamhet”, som leds av personalstrategiska avdelningen och är finansierat av AFA. Arbetssättet som prövas går, snabbt sammanfattat, ut på att bryta ner enhetens mål till konkreta aktivitetsmål på grupp- och individnivå.

Förvaltningen arbetar långsiktigt och strategiskt med att höja chefernas kompetens för att möta de krav som ett modernt ledarskap inom offentlig sektor kräver. Som ett led i denna strategi har alla enhetschefer och biträdande enhetschefer

genomgått ett av förvaltningen skräddarsytt ledarskapsprogram under åren 2008-2010. Programmet har omfattat 15 dagar för enhetschefer samt 5 dagar för biträdande enhetschefer. Målet med ledarskapsprogrammet är att utveckla det personliga ledarskapet för att skapa goda arbetsplatser med minskad ohälsa och att driva verksamheten framåt med brukarens behov i centrum.

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Förvaltningen överlämnar en tertialrapport med ett underskott på 0,5 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott på 4,0 mnkr efter resultatöverföringar. Det i nuläget största riskområdet är äldreomsorgens beställarenhet samt insatser för barn och ungdom. Utifrån ett kundperspektiv arbetar förvaltningen aktivt med att använda tilldelade resurser på ett effektivt sett. På förvaltningen samtliga nivåer råder stor medvetenhet om konjunkurläget i dag och framöver.

Genom introducerandet av Lean ökar medvetenheten om effektivt resursutnyttjande. Genom att arbeta med ständiga förbättringar undanröjs hinder för medarbetarnas möjlighet att utföra ett arbete med hög kvalitet.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

I. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Förvaltningen fortsätter att utveckla Farsta i samarbetet med det lokala närings och föreningslivet. I en samverkansgrupp bestående av representanter från stadens olika berörda fackförvaltningar utarbetas idéer och förslag kring områdets utveckling som skisserats i stadens olika styrdokument. Den 9 oktober bjuder stadsdelsförvaltningen tillsammans med fastighetsägare och Arbetsförmedlingen i Farsta in representanter för näringslivet till en näringslivsdag i Farsta centrum. Näringslivsdagen sker i samverkan med lokala brottsförebyggande rådets evenemang Trygg i Farsta.

I juni beslutade nämnden att tunnelbanehuset i samverkan med fastighetsägaren Atrium Ljungberg utvecklas till ett aktivitetshus som vänder sig till allmänheten och erbjuder ett brett kommunalt och kommersiellt utbud. Det innebär att den fritidsgården kompletteras med annan verksamhet.

Förvaltningen har utvecklat olika former och metoder för att följa upp verksamheten. Särskilt har uppföljning av enheter som drivs på entreprenad varit i fokus. De mallar och metoder som tillämpas används också i lämpliga delar i uppföljning av förvaltningens egna enheter för att bedömningen ska vara likvärdig.

Under året har antalet hushåll som beviljats försörjningsstöd ökat något fram till augusti för att sedan efter en minskning under några månader nu ligga på samma nivå som föregående år. Det innebär att antalet arbetslösa bidragssökande inte ökat som befarades inför året. En orsak till detta positiva resultat är att de arbetslösa sökande får ett första mottagande som på ett bra sätt motiverar dem att följa arbetslinjen och ta emot det stöd som ges i nära samarbete med Jobbtorget och Arbetsförmedlingen.

Vid stiftelsen Hotellhems boende i Farsta bor flera personer som har svårigheter att klara sin ekonomi och är i behov av försörjningsstöd. Som ett led i att långsiktigt minska behovet av försörjningsstöd hos dessa boende och bidra till deras rehabilitering finns sedan juni en socialsekreterare stationerad i hotellhems administrativa lokaler för att erbjuda de boende bland annat budget- och skuldrådgivning.

Förvaltningens arbete för att bidra till att en hållbar livsmiljö värnas och utvecklas fortsätter. För att minska bränsleförbrukningen har utbildning i ekokörning arrangerats. För att inspirera till energieffektivisering på ett enkelt men effektivt sätt arrangeras ett energiseminarium som riktas till samtliga enheter i början av oktober. Målet med en minskad elförbrukning jämfört med 2009 kommer bli svårt att uppnå. En mindre utökning av lokaler samt det kalla vinterhalvåret och

eluppvärmda förskolor kan vara en bidragande orsak till att mer el förbrukats än förväntat.

I kommunfullmäktiges beslut om Söderortsvisionen har förvaltningen tillsammans med utbildnings- respektive idrottsförvaltningen fått i uppdrag att idrottsprofilera skolorna och stadsdelens verksamheter för barn och ungdom i Farsta. Arbetet är påbörjat bland annat genom att kontakt har tagits med idrottsföreningarna i närområdet för att diskutera hur ett framtida samarbete kan utformas.

I maj genomförde Stockholmshem, Familjebostäder, och Svenska bostäder i samarbete med stadsdelsförvaltningen boendedialoger i Hökarängen och Farsta strand. Efter dialogmötena i Hökarängen formulerades tre områden som ligger till grund till det fortsatta arbetet. Målområdena är trygghet, ökad service och aktiviteter för barn och ungdom. I Farsta strand lyftes bland annat att tryggheten kring torget behöver förbättras. Analys av dialogerna pågår.

För att öka tryggheten i parker och på parkvägar har rutiner för röjning runt belysningen genomförts. Rutinerna innebär bland annat att förvaltningen lätt kan följa arbetet genom att entreprenörerna med ansvar för röjningen löpande rapporterar arbetet.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

● Uppfylls helt

Utifrån Vision 2030, översiktplanen och Söderortsvisionen utarbetar förvaltningen Vision Farsta. Avsikten är att skapa en vision som pekar ut viktiga utvecklingsområden i syfte att öka områdets attraktionskraft. Förvaltningen har arbetat och arbetar kontinuerligt med en samverkansgrupp bestående av representanter från stadens olika berörda fackförvaltningar för att på kort och lång sikt genomföra förslag och konkretisera tankegångar kring områdets utveckling som skisserats i stadens olika styrdokument. Under våren startade stadsbyggnadskontoret projektet Farsta Large för att utveckla Farsta som tyngdpunkt i söderort.

Olika fysiska detaljförändringar i miljön skisseras som ska bidra till att öka stadsmässigheten i området och lägga en god grund för visionen om Farsta som en metropol i söderort för handel och servicenärings. Olika förslag för att öka tillgängligheten och förhöja attraktionen av centrummiljön har presenterats och processen att genomföra dessa pågår.

Till den 9 oktober bjuder stadsdelsförvaltningen tillsammans med fastighetsägare och Arbetsförmedlingen i Farsta in representanter för näringslivet till en näringslivsdag i Farsta centrum för att ge allmänheten tillfälle att få mer kunskap om ortens lokala näringsliv, arbetsmarknad och utbildning samt tillfälle att knyta kontakter. Näringslivsdagen sker i samverkan med lokala brottsförebyggande rådets evenemang Trygg i Farsta.

Stadens evenemang LOVE 2010 i samband med kronprinsessans bröllop genomfördes i Farsta under 6 – 19 juni. Tillsammans med av stadens engagerade artister uppträdde också lokala förmågor och delar av förvaltningens egen personal som publikdragare till centrum.

I tunnelbanehuset i Farsta centrum hyr förvaltningen lokaler för kontor och fritidsverksamhet. Fastighetsägaren Atrium Ljungberg AB och förvaltningen är överens om att lokalerna behöver rustas upp. I dialogen mellan fastighetsägare och förvaltning har tankarna kring att skapa ett aktivitetshus för alla åldrar tagit form. Förvaltningen har i en utredning innefattande intervjuer med olika organisationer och huvudmän fått en bild av hur behoven ser ut. Vid nämndens sammanträde i juni beslöts att fritidsgården kompletteras med annan verksamhet och att tunnelbanehuset utvecklas till ett aktivitetshus som vänder sig till allmänheten med ett brett kommunalt och kommersiellt utbud.

Näringslivsmöten

Under ett par år tillbaka har förvaltningen initierat och arrangerat ett samverkansmöte mellan representanter för det lokala näringslivet och stadsdelsnämnden. Dessa har ägt rum under senare delen av hösten och blivit mycket uppskattade möten för tillfälle till information, frågeställningar och personliga möten. Till dessa möten har stadsdelsnämndens politiker, representanter från stadens fackförvaltningar samt andra myndigheter bjudits för att informera om sina verksamheter och i första hand det som berör och händer Farsta framöver. Många av de önskemål som uttryckts under dessa möten har eller är nu på väg att realiseras: Skanskas verksamhet på krosstomten i Larsboda upphör och på området finns nu istället möjlighet för expansion av företagande, i den nya översiktplanen prioriteras stadsdelen som en tyngdpunkt i söderort, ett bildspel om Farsta finns att tillgå på hemsidan att användas av enskilda entreprenörer i sin marknadsföring. För näringslivets har det framkommit önskemål om att dessa möten om möjligt helst bör planeras in under våren, gärna efter jul- och nyårshelgen. Orsaken till detta är att många entreprenörer har svårt att avsätta tid under den aktuella delen av hösten. Det är den mest intensiva försäljningsperioden med förberedelser inför kommande storhelger. Detta innebär att inget möte äger rum under hösten 2010. BRÅ-dagen kommer i år att utökas med näringslivsinslag. Farsta Företagsområde kommer att presentera sina verksamheter i centrum tillsammans med bland annat representanter från Arbetsförmedling och Farsta gymnasieskola.

Uppföljning

Förvaltningen har under en längre tid utvecklat olika metoder och former för att följa upp verksamheten. Förutom de uppföljningar som görs genom stadens ledningssystem har förvaltningsledningen 2 gånger om året dialogmöten med varje enhetschef tillsammans med arbetsplatsombud. Vid avdelningen för vuxna genomför avdelningschefen 6-8 resultatdialoger med varje enhetschef per år. Vid resultatdialogen diskuteras verksamhetens resultat och utveckling samt

chefsrollen. De övriga avdelningarna kommer påbörja detta arbetssätt under hösten.

På uppdrag av äldreutskottet genomför förvaltningen verksamhetsuppföljning enligt fastställd mall av såväl enskilt som kommunalt drivna enheter inom äldreomsorgen. Resultatet av uppföljningarna blir ytterligare ett underlag till dialog med förvaltningens enhetschefer inom äldreomsorgen.

Senaste året har särskilt formerna för uppföljning av enheter som på förvaltningens uppdrag drivs på entreprenad, varit i fokus. Någon tid efter att avtalet börja gälla träffas stadsdelsdirektör, berörd avdelningschef och entreprenör för att gå igenom avtalet. Detta för att tidigt reda ut eventuella oklarheter och tolkningar av avtalet. En uppföljningsgrupp följer sedan årligen upp verksamheten utifrån förfrågningsunderlag, anbud och avtal. I samband med detta görs också en seriositetskontroll. Vid behov begärs åtgärdsplaner in. Stadsdelsdirektör, berörd avdelningschef och entreprenör har ett årligt möte där uppföljningens resultat diskuteras. Förvaltningen gör förutom detta besök, anmälda och oanmälda, för att löpande se hur verksamheten bedrivs. Resultatet av uppföljningen redovisas för nämnden. Sammantaget är syftet att i god dialog med entreprenörerna utveckla en verksamhet med hög kvalitet. De mallar och metoder som tillämpas används också i lämpliga delar i uppföljning av förvaltningens egna enheter för att bedömningen ska vara likvärdig.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i □ konkurrens (alla nämnder) ● Uppfylls helt			34 %	33 %	2010

NÄMNDMÅL:
Antalet alternativa utförare ska öka.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:
Förvaltningen ska ha ett gott samarbetsklimat med det lokala näringslivet.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Det lokala näringslivet bjuds in till en dialog med politiker och förvaltning.	2010-01-01	2010-12-31	Avvikelse

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar: Näringslivet har framfört att de helst vill ha detta möte under våren efter storhelgerna. Förvaltningen kommer därför bjuda in till ett möte i början av 2011.			

En samverkansgrupp arbetar med ● fortsatt utveckling av Farsta centrum inom ramen för Söderortsvisionen.	2010-01-01	2010-12-31	
---	------------	------------	--

NÄMNDMÅL:

Förvaltningens kommunikation ska vara strategisk och aktiv.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Enheterna ska presenteras på ett tydligt och strukturerat sätt på stadens webbplats i "Jämför service". ● Presentationen ska uppdateras löpande.	2010-01-01	2010-12-31	

Förvaltningens ☑ kommunikationspolicy ska göras känd på enheterna.	2010-01-01	2010-03-31	
---	------------	------------	--

NÄMNDMÅL:

Utförare av omsorg ska hålla ställda kvalitetskrav.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Kvaliteten i verksamheten följs upp systematiskt.	2010-01-01	2010-11-30	

● Kvalitetskrav i respektive ingånget avtal ska ingå i uppföljningsmaterialet.	2010-01-01	2010-12-31	
--	------------	------------	--

☑ Plan för uppföljning läggs i januari.	2010-01-01	2010-01-31	
---	------------	------------	--

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Jobb istället för bidrag

- Uppfylls helt

Antalet hushåll som beviljats försörjningsstöd ökade först något under perioden januari -augusti för att sedan minska och hamna på en lägre nivå än föregående år. Antalet arbetslösa bidragssökande har inte ökat som befarat. För närvarande är antalet detsamma som föregående år. De arbetslösa sökande får ett första mottagande som på ett bra sätt motiverar dem att följa arbetslinjen och ta emot det stöd som ges i nära samarbete med Jobbtorget och Arbetsförmedlingen. Placering av en socialsekreterare i receptionen medför att informationen till de sökande har utvecklats med inriktningen ”rätt från början”. Samarbetet med Jobbtorget, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har utvecklats genom en utökning av antalet trepartssamtal och andra samverkansträffar mellan handläggarna.

Det utvecklingsarbete inom handläggningen av försörjningsstöd som pågått de senaste åren har gett ett gott resultat. Efter en analys enligt Lean har goda initiativ till förbättringar och nytänkande kommit från medarbetarna inom enheten. Inriktningen för handläggningen är att ge de sökande ett väl anpassat stöd som medför att de kan bli självförsörjande. Det förutsätter en fördjupad kunskap om de sökandes olika situationer och särskilda försörjningshinder. Organisationen anpassas utifrån hur de lokala behoven faktiskt ser ut. Utöver själva bidragshandläggningen, har ett helhetsperspektiv och ett socialt förändringsarbete tillsammans med de långtidsberoende visat sig framgångsrikt. Enheten har utvecklat samverkan med andra enheter i förvaltningen. Bättre dialog och öppenhet har gett resultat. Genom deltagande i EU-projekt tillsammans med andra stadsdelar, Jobbtorget och andra myndigheter får enheten en utökad kunskap och får se hur andra bedriver socialt arbete.

Vid stiftelsen Hotellhems boende i Farsta bor ett 70-tal personer som har svårigheter att klara sin ekonomi och är i behov av försörjningsstöd. En socialsekreterare finns sedan juni stationerad i Hotellhems administrativa lokaler och erbjuder de boende budget- och skuldrådgivning och annat stöd. Målet är att långsiktigt minska behovet av försörjningsstöd och bidra till rehabilitering.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder/bolag)	35	35	35 st	1 400 st	Tertial 2 2010

Kommentar: Jobbtorget har inte kunnat använda alla erbjudna praktikplatser.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal ungdomar som fått ● sommarjobb i stadens regi ● Uppfylls helt	221 st		115 st	3000 st	2010
Andel barn som lever i familjer ● som är beroende av ekonomiskt bistånd	5,8 %	5,9 %	6 %	6,0 %	Tertial 2 2010
Andel personer beroende av ekonomiskt ● bistånd i förhållande till befolkningen	3,2 %	3,3 %	3,5 %	3,5 %	Tertial 2 2010
Andel personer i procent som har ett långvarigt beroende av ● ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	2,2 %	2,4 %	2,5 %	minska	Tertial 2 2010
Andel vuxna personer beroende av ekonomiskt ● bistånd i förhållande till befolkningen	3,4 %	3,5 %	3,6 %	minska	Tertial 2 2010

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel flyktingar som är självförsörjande ● efter introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun	69,4 %	66 %	51 %	51 %	Tertial 2 2010

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska minska behovet av och förkorta tiden för ● bidrag genom individuella lösningar och tidiga insatser	2008-01-01	2010-12-31	
Utarbeta rutiner för att stävja ● felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Fler boende i Farsta ska vara självförsörjande.

- Uppfylls helt

Antalet hushåll är trots prognoser om ökad arbetslöshet, något färre än för ett år sedan. Arbetslösheten i Farsta har ökat något i början av perioden, men är nu på samma nivå som för ett år sedan.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
● Andel återremitterade från Jobbtorg	26,79 %	28 %	25 %	Tertial 2 2010

Kommentar:

Indikatorn är framtagen av förvaltningen själv och är ny för året. Målet ska uppnås av Jobbtorget och kan inte påverkas direkt.

Statistiken visar inte bara direkt återremitterade utan även de som avslutats med återremittering efter en tids utredning.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> Flyktingar ska ha en egen försörjning efter genomgången introduktion. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Flyktingar som deltar i introduktionsverksamhet ska ha en introduktionsplan. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> I samarbetet med Jobbtorget ska trepartssamtal användas i större omfattning 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Samarbetet med försäkringskassa, arbetsförmedling och psykiatri utvecklas för att samordna och effektivisera insatserna för de sökande som har medicinska arbetshinder 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Samtliga dagverksamheter inom äldreomsorgen ska erbjuda praktikplatser för kvinnor som står långt från arbetsmarknaden. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Unga vuxna och barnfamiljer med försörjningsstöd uppmärksammas särskilt och erbjuds efter bedömning extra stöd och insatser för att bli självförsörjande. 	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Rutinerna för att förhindra felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd ska vara väl inarbetade och alltid hållas aktuella.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Framtagna arbetsätt och rutiner för att säkra att felaktiga utbetalningar ● inte görs, ska tillämpas vid handläggning av ansökan om ekonomiskt bistånd.	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Ungdomar 15- 17 år ska erbjudas feriejobb under sommaren

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Samtliga enheter vid stadsförvaltningen, exkluderat ● myndighetsutövande verksamhet, ska ta emot och erbjuda skolungdomar tre veckors sommarjobb.	2010-01-01	2010-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

- Uppfylls helt

Förvaltningens bilar är till 95 % klassade som miljöbilar. Av förvaltningens 20 leasade bilar finns alkoholås i 9 st och ISA-utrustning (fartvarnare) finns i 3. Ytterligare 12 fordon kommer att få sponsrade ISA-utrustningar under augusti-september. Övriga bilar där avtalen går ut under 2010 kommer i de nya fordon som leasas utrustas med ISA och alkoholås. Det innebär att samtliga fordon kommer att ha ISA-utrustning och alkoholås år 2011.

Hittills har nio medarbetare genomgått utbildning i ekokörning. Ytterligare utbildningstillfällen kommer att ges senare under året.

I administrationslokalerna på Storforsplan installerades i början av året två kompostkvarnar i lunchmatsalen. Efter en inkörningsperiod kan konstateras att de fungerar mycket bra. Det innebär att övrigt avfall har minskat väsentligt jämfört med hur det var före kompostkvarnarna kom på plats.

I början av oktober genomförs ett energiseminarium som riktas till samtliga enheter. Syftet är att inspirera till energieffektivisering på arbetsplatsen på ett enkelt men effektivt sätt. Utbyte av vitvaror på enheterna fortgår vilket bör resultera i minskad elförbrukning på sikt.

Förvaltningens totala elförbrukning under perioden januari-augusti var 2 927 152 kWh. Prognosen för att nå målet med en minskad elförbrukning jämfört med 2009 kommer bli svår att uppnå. En mindre utökning av lokaler samt det kalla

vinterhalvåret och eluppvärmda förskolor kan vara en bidragande orsak till att mer el förbrukats än förväntat.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens fordon som använder dubbade däck, exkl. □ utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag) ◆ Uppfylls delvis			0 %	0%	2010
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som ● sorterar ut matavfall för biologisk behandling ● Uppfylls helt	100 %		100 %	35 %	2010
Kommentar: Farsta vård- och omsorgsboende har haft det enda storköket inom förvaltningens enheter. Kökets verksamhet har nu avslutats i och med den ombyggnad av boendet som nu pågår.					
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut □ förpackningar och papper (alla nämnder/bolag) ● Uppfylls helt			100 %	100 %	2010

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade <ul style="list-style-type: none"> ◆ etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder/bolag) 	3 %	90 %	95 %	85 %	Halvår 1 2010
Kommentrar: Felkontering är med stor säkerhet anledningen till att andelen förnyelsebart drivmedel är extremt lågt. De nio etanolbilarna som leasas tankas med etanol. Tillgången på fordonsgas har varit ojämn under året. De två bilar förvaltningen leasar har därför haft svårt att nå upp till målet 95 % förnyelsebart bränsle. Detta är också skälet till att förvaltningens helårsprognos har sänkts till 90 %.					
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i <ul style="list-style-type: none"> ● kronor av totala värdet av inköpta livsmedel (alla nämnder) 	13 %	15 %	15 %	15 %	Tertial 2 2010
Kommentrar: Andelen ekologiska inköp av livsmedel ökar sakta men säkert med några procent varje halvår. Andelen är nu uppe i 13 % vilket gör att målet 15 % vid årets slut är inom räckhåll.					
Andel medarbetare som under arbetstid använder <ul style="list-style-type: none"> □ miljövänliga transportmedel när de reser i tjänsten ● Uppfylls helt 			85 %	65%	2010

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon ● exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	95 %	100 %	100 %	100 %	Aug 2010
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och □ städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder) ● Uppfylls helt			100 %		2010
Elförbrukning (alla nämnder/bolag) ● Uppfylls delvis	2 927 152 kWh		3 860 000 kWh	minska	2010
Kommentar: Elförbrukningen har blivit högre än förväntat. En bidragande orsak kan vara att nya enheter har öppnats.					
Elförbrukning per □ kvadratmeter ● Uppfylls delvis			49 kwh/kvm	tas fram	2010

NÄMNDMÅL:

Nyttjandet av energi och resurser ska vara effektivt och leda till minskad påverkan på luft, mark och vatten.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> Alla enheter ska företa åtgärder för att minska elförbrukningen. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Alla enheter ska källsortera förpackningar och papper. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Bullersanering av inomhusmiljön och en höjning av kökens standard inom förskolan fortsätter. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Resor och transporter ska ske på ett miljöeffektivt sätt. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Stadsdelens belysning av bollplaner och parklekar ska inventeras för att genomföra åtgärder för optimerad energianvändning 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Vid inköp av livsmedel ska ekologiska varor prioriteras. 	2010-01-01	2010-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.6 Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

- Uppfylls helt

Inom förvaltningens verksamheter erbjuds både möjligheter till kulturupplevelser och skapande verksamhet. För att arrangemangen ska motsvara brukarnas behov och göras kända finns kulturombud inom förvaltningens samtliga verksamhetsområden.

Implementeringen av stadens nya barn- och ungdomskulturplan, "Kultur i ögonhöjd", har påbörjats i samtliga barn och ungdomsverksamheter. Kulturen inom förskola, öppen förskola, parklek och fritidsgårdar ska stödja barnens och ungdomarnas utveckling av identitet och självkänsla.

Parklekarna och öppna förskolan har anordnat musikarrangemang, teater och dockteater och på fritidsgårdarna har teaterföreställningar genomförts. I augusti anordnades ett heldagsarrangemang i parkleken Farsta ången för barn och ungdomar med musik- och kulturinslag. Ungdomar har också genomfört egna arrangemang. Till exempel har ungdomar som deltar i verksamheten Fritid för funktionshinder på Morgongården med hjälp av kulturförvaltningens stipendium "En snabb slant", arrangerat en festkväll. 10 medarbetare har gått en utbildning i

digitalt berättande för att kunna erbjuda barn och ungdomar "filmrally". Detta är en berättarmetod som går ut på att ungdomarna under kort begränsad tid både planerar, filmar och visar något som man är angelägen att berätta.

Vård- och omsorgsboendena, servicehuset och hemtjänsten har regelbundet anordnat musik- och teaterarrangemang från Kultur i vården. Edö filmklubb visar regelbundet filmer. Filmvisningarna är publika och vänder sig till alla intresserade.

Projektet "Hjälp oss berätta Farstas historia" har färdigställt skriften "50 år i Farsta Centrum", som kommer att spridas i samband med Farstas 50års firande.

Stadsdelsnämndens bidrag till kulturarrangemang av externa organisationer har delats ut till 9 föreningar som bland annat arrangerat författarbesök, öppna musikkaféer, midsommarfirande på Farsta Gård och filmvisning för stadsdelens invånare under vår och sommar. Höstens kulturbidrag har sökts av 6 föreningar.

Det innehållsrika kulturutbudet i Farsta finns att läsa om i "Kulturen i Farsta", ett programblad som sammanställs av förvaltningens kultursamordnare.

Projekt Idrott och Hälsa.

I kommunfullmäktiges beslut om Söderortsvisionen har förvaltningen tillsammans med utbildnings- respektive idrottsförvaltningen fått i uppdrag att idrottsprofilera skolorna och stadsdelens verksamheter för barn och ungdom i Farsta. Målsättning är att stadsdelen och skolorna tillsammans med idrottsföreningar samverkar för att erbjuda barn och unga stora möjligheter att utöva idrott både på motions- och på elitnivå. Förvaltningen planerar att i samråd med utbildnings- respektive idrottsförvaltningen genomföra en inventering i oktober av hur intresserade idrottsföreningarna i närområdet är att delta i arbetet. Ett tjänsteutlåtande kommer föreläggas stadsdelsnämnden i slutet av året.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal deltagande barn och ungdomar i egen skapande verksamhet			2 000 st		2010
● Uppfylls helt					

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Barn och ungdomar ska ges möjligheter att uppleva och själva utöva olika former av kultur	2009-01-01	2010-12-31	
●			

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> Tillgängligheten till det lokala kulturutbudet ska öka 	2009-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Driften av parklekarna kan erbjudas utomstående entreprenörer. 	2009-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Stadsdelsnämnderna ska bredda utnyttjandet av lokalerna för att härigenom garantera parklekarnas fortlevnad 	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

I förvaltningens verksamheter ska kulturaktiviteter erbjudas.

- Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Antal förskoleavdelningar där barnen upplevt en professionell kulturupplevelse under året. <ul style="list-style-type: none"> Uppfylls helt 	119		119	2010
<ul style="list-style-type: none"> Antal kulturombud 	39	39	38	Tertial 2 2010

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> Arbetet med att implementera den nya barn-och ungdomskulturplanen, Kultur i ögonhöjd påbörjas. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt satsning på dans, musik och rörelse inom förskolan. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Genom professionella kulturutövare erbjuds barn och ungdomar kulturupplevelser. 	2010-01-01	2010-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Med kulturens hjälp ska fritiden ska pröva och utveckla nya former för barns och ungas delaktighet och inflytande i verksamheterna.</p> <p>Kommentar: Kulturförvaltningens stipendium "En snabb slant" har nyttjats av ungdomar i Farstas fritidsverksamheter. Ungdomar på Morgongårdens verksamhet för funktionshindrade har själva sökt, planerat och genomfört ett eget arrangemang.</p>	2010-01-01	2010-12-31	
<p>Utreda möjligheten att i samverkan med näringslivet öppna ett aktivitetshus för alla åldrar i Farsta centrum.</p>	2010-01-01	2010-06-30	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

● Uppfylls helt

Söderortsvisionens arbete fortsatte under våren med boendedialoger i Hökarängen och Farsta strand. I samband med bostadsbolagens boendedialog i Hökarängen i maj hade förvaltningen även en dialog och möte om trygghet. Mötet avslutades med en promenad runt Hökarängens centrala delar där både unga och äldre Hökarängsbor medverkade. Det kom fram synpunkter och önskemål om bättre städning på Hökarängsplan, snabbare borttagning av klotter och bättre belysning på parkvägarna. Lokala hyresgästföreningen åtog sig ett ökat engagemang rörande trygghetsfrågorna i området.

Vid boendedialogen i Hökarängen kom ca 400 personer och 1200 synpunkter och förbättringsförslag för Hökarängens framtida utveckling lämnades in. Förslagen från dialogmötet har sammanställts och resulterat i tre målområden som ligger som grund för det fortsatta arbete i området. Dessa områden är trygghet, ökad service och aktiviteter för barn och ungdom. Många boende efterfrågar förbättrad kommunal service och insatser mot missbrukare på torget och mot nedskräpning. Många föräldrar efterfrågar ett större utbud av aktiviteter för barn och unga. Som en del i detta fick samtliga ungdomar som är boende i Hökarängen och som sökt sommarjobb fick arbete inom förvaltningen. Stadsdelsförvaltningen har under perioden maj till och med juli inventerat Hökarängens centrum och torgets sociala miljö.

Under sommaren har förvaltningen i samarbete med Söderledskyrkan bedrivit ett uppsökande arbete vid Hökarängsplan. Insatsen har varit mycket uppskattad av boende i området och även av personer som vistas bland de missbrukare som

besöker torget dagligen. I samband med detta hade verksamheterna Porten och Emma café ökade öppettider i juni och juli. Antalet missbrukare som vistas på torget hade i juli månad minskat från ca 25 personer till 15 personer per dag jämfört med maj månad.

Förvaltningen medverkade i maj vid en trygghetsvandring i området. Ett flertal punkter gällande trygghet samt belysning vid parkvägar, nedskräpning och klotter har överlämnats till polis, förvaltningar och huvudmän. Stadsdelsförvaltningen har en egen åtgärdsplanering för området och har initierat ett samarbete med bostadsföretagen, polisen och andra organisationer och föreningar kring en gemensam målsättning att öka och förbättra service och närvaro vid Hökarängens centrum. Under juni till augusti hade förvaltningen utökad städning på torget.

Rutiner för röjning runt belysningspunkter på parkvägar har införts. Entreprenören röjer runt belysningspunkter och redovisar fortlöpande vilka insatser som gjorts. Redovisningen görs på karta vilket innebär att det är lätt för förvaltningen att följa upp. Uppföljningen görs genom stickprovskontroller på det som entreprenören redovisar. Den planerade inventeringen av parkvägar kommer troligtvis inte att kunna slutföras. Hittills har cirka 30 % av parkvägarna inventerats. Eftersom inventeringsarbetet bara kan ske under en begränsad tid av året är det troligt att endast 35-40 % av vägarna hinner inventeras i år. Inventeringen fortsätter under 2011.

För att öka trivsel och tryggheten i centrum leder förvaltningen en referensgrupp med representanter polismyndighet, fastighetsägare, systembolag och tillståndsenhet som kontinuerligt följer upp situationen med missbrukare och annat som i perioder stör ordningen i Farsta centrum.

I arbetsplanen för minskad brottslighet och ökad trygghet i Farsta är äldre en prioriterad målgrupp. Broschyren "Öka tryggheten – minska utsattheten för brott" som tagits fram inom projektet "Brott mot äldre" har fått en bra spridning. En checklista har tagits fram till personalen inom äldreomsorgen för hur de ska agera när någon har blivit utsatt för brott. Även polisens volontärverksamhet är delaktiga i projektet och besöker äldre i hemmet som utsatts för brott. De kan hjälpa till med att förklara hur man ska gå tillväga med exempelvis försäkringsbolag. Bostadsbolagen kommer att dela ut broschyren på kommande hyresgästmöten för ytterligare spridning.

Som en del i att tidigt väcka förskolebarnens intresse för att värna om natur och närmiljö har 12 000 lökar och knölar köpts in. Barnen kommer i början av oktober plantera lökarna och knölarna i olika områden i stadsdelen.

Den brottsförebyggande verksamheten visas i Farsta centrum för allmänheten den 9 oktober. Deltagare är polis, brandförvar, BRÅ, lokal grannsamverkan, brottsofferjouren och förvaltningens familjestödsenhet. Dagen har funnits sedan två år tillbaka och utvidgas i år med att även innefatta möjlighet för det lokala näringslivet i Farsta företagsområde att visa och berätta om sina verksamheter. Det

ger allmänheten möjlighet att få kunskap om vad som görs och tillverkas i närområdet.

Arbetet med risk och sårbarhetsanalys för förvaltningens verksamheter fortsätter. Tidigare har förvaltningens vård- och omsorgsboenden fått beskriva och göra en analys av vad som inträffar vid en storbrand och förskolan vid ett omfattande elavbrott. De scenarier som nu skall bearbetas i verksamheterna kommer att handla om avbrott i elektrisk kommunikation, översvämning och värmebölja. En stor del av arbetet handlar om klimatanpassning och hur denna kan integreras i risk- och säkerhetsanalysens beslutsprocesser. Inventering av evakueringsplatser och reservkraft inom förvaltningen har genomförts under sommaren och ska ligga till grund för en stadsövergripande genomlysning och evakueringsplanering.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Stockholmarnas nöjdhet med □ skötsel park och grönområden ● Uppfylls helt			66 %	60 %	2010
Andel anställda som känner till det □ förebyggande säkerhetsarbetet. ● Uppfylls helt			100 %	öka	2010
Antalet särskilt prioriterade incidenter, olyckor och effekter av inträffade □ händelser som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen. ● Uppfylls helt			112 st	Tas fram 2010	2010
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse		
Rutiner för hur ● incidentrapporteringen ska utföras i verksamheten ska utarbetas.	2010-01-01	2010-12-31			

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utarbeta uppföljningsbara aktiviteter ☒ och indikatorer utifrån stadens brottsförebyggande program.	2010-01-01	2010-05-01	
☒ Utbildningsplan för säkerhetsarbetet ska upprättas.	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Farsta ska upplevas som en trygg stadsdel att bo och vistas i.

Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel tobaksanvändare i ☐ årskurs 9 (BRÅ) ☒ Uppfylls helt			22 %	2010
☒ Andel yttranden som leder till ungdomstjänst	60 %	40 %	19 %	Tertial 2 2010
☒ Andel yttranden som leder till ungdomsvård.	13,95 %	20 %	25 %	Tertial 2 2010
☒ Antal barn och unga som stadsdelen får polisrapport om att de ha begått brott i åldersgrupperna 0 t.o.m. 14 år (BRÅ)	29	50	50	Tertial 2 2010

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> ● Antal barn och unga som stadsdelen får polisrapport om att de ha begått brott i åldersgrupperna 15 t.o.m. 17 år (BRÅ) 	16	45	140	Tertial 2 2010
<ul style="list-style-type: none"> □ Antal informationsmöten för medarbetare inom äldreomsorgen om hur brott mot äldre kan förebyggas (BRÅ) ● Uppfylls helt 			2	2010
<ul style="list-style-type: none"> ● Antal yttrande till åklagare 	25	46	46	Tertial 2 2010

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> ■ Arbetsplan ska utarbetas för Farsta lokala BRÅ 	2010-01-01	2010-03-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Barnen i förskolan ska plantera ut lökar och knölar i stadsdelens grönområden 	2010-01-01	2010-10-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Broschyren "ÖKA TRYGGHETEN- minska utsattheten för brott " med tips och råd för äldre ska göras känd. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Den manuella städningen ska öka 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● En informationsdag om Farsta lokala BRÅ:s verksamhet kommer att hållas under hösten. 	2010-01-01	2010-10-31	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Rutiner för röjning vid parkvägsbelysningen ska upprättas i samråd med parkentreprenören. 	2010-01-01	2010-06-30	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Kommentar: Rutinerna för beskärning runt belysningspunkter på parkvägar har införts. Entreprenören har genomfört beskärningen och redovisat detta särskilt enligt den metod som testades 2009. I kommande upphandlingar bör ett särskilt redovisningskrav gällande beskärning vid belysningspunkter stå med i avtalet.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Stadsdelens parkvägar ska inventeras och ett underhållsprogram upprättas för dessa 	2010-01-01	2010-12-31	Avvikelse
<p>Kommentar: Troligtvis kommer endast 35-40% av parkvägarna att hinna inventeras under året. Hittills är ca 30% inventerat. Inventeringen kommer att fortsätta under 2011.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Tillgängligheten till Farstas stränder ska öka. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Trygghetsmöten med fokus på den fysiska miljön ska genomföras i stadsdelarna 	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Hökarängen ska uppmärksammas och utvecklas vad gäller fysisk utemiljö, allmän trivsel och attraktionskraft

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> En arbetsgrupp med representanter från bostadsbolag, myndigheter, organisationer och företag med lokalanknytning i Hökarängen ska bildas och ges i uppdrag att planera och genomföra insatser för att medverka till en positiv utveckling av Hökarängens centrum 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Stadsdelsförvaltningen ska tillsammans med kyrkan undersöka hur gruppen som ofta uppehåller sig i Hökarängens centrum upplever sin situation och den sociala miljön 	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:**Stadens säkerhetsprogram ska vara förankrat hos förvaltningens medarbetare.**

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Brandsäkerhetsutrustningar ska ses över och kompletteras under året.	2010-01-01	2010-10-31	
■ Rutiner ska utarbetas efter vad som är viktigast att eliminera, komma till rätta med och/eller förebygga med utgångspunkt i enhetens risk- och sårbarhetsanalys.	2010-01-01	2010-06-30	

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

Upphandlingen fortgår enligt aktivitetsplanen. Sedan tertialrapport 1 2010 har följande upphandlingar genomförts eller påbörjats:

- Upphandling av kostproduktion inom äldreomsorg och förskola i Farsta.
- Upphandling av tvättservice inom äldreomsorgen och stöd och service till personer med funktionsnedsättning i Farsta.
- Upphandling av matlådor inom äldreomsorgen och stöd och service till personer med funktionsnedsättning i Farsta.
- Upphandling av driften avseende Veckobo vård- och omsorgsboende (står ej medtagen i aktivitetsplanen – upphandlingen har administrerats centralt av staden).

En analys av marknaden och dess förutsättningar pågår vad gäller följande verksamheter:

- Boendestöd och stödboendet Frimärket (boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning).
- Parklekar.

Enligt stadens nya riktlinjer om hur lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska efterlevas ser förvaltningen över verksamheten så att det finns beredskap för att de som önskar kommunicera med förvaltningen på finska har möjlighet till det. Likaså görs en kartläggning av var det inom förvaltningen finns finsktalande personal.

Barnomsorgsgarantin har kunnat hållas. För att klara garantin och syskonförturen har en utökning med ett barn per avdelning gjorts på vissa förskolor. Ett flertal aktiviteter arrangerades för barn och ungdomar under sommaren. Exempel på dessa är kolloverksamhet, dagkollo i samarbete med idrottsföreningen FoC Farsta, sommaröppen parklek, badbuss och tonårsverksamhet vid Farsta strandbadet.

I juni beviljade Länsstyrelsen Farsta och Skarpnäck stadsdelsnämnder medel för att fr.o.m. 1 december starta ett gemensamt projekt i syfte att utveckla arbetet för kvinnor som utsatts för våld i nära relationer. En arbetsgrupp är tillsatt för att arbeta med att förbereda starten av projektet.

En ny verksamhet som riktar sig till ett antal grava företrädesvis äldre missbrukare har startats på Hökarängsplan. De har i sommar regelbundet kontaktats av en fältförlagd socialsekreterare. En enkel kaffeservering på torget som drivits i samarbete med Söderledskyrkan, har utgjort basen för den uppsökande verksamheten. Förvaltningen anser utifrån sommarens erfarenheter att det är nödvändigt att utöka detta uppsökande och fältförlagda arbete i nära samverkan med kyrkan. Förvaltningen kommer att omfördela vissa medel för att avdela en

socialsekreterare på heltid speciellt för detta uppdrag och ansöker om ytterligare medel från centrala medelsreserven för att finansiera verksamheten.

Familjestödsenheten har flyttat till Tallkrogens Hus. I lokalerna finns en utredningslägenhet och ett ungdomsboende för nio ungdomar i åldrarna 16 till 18 år. Syftet med verksamheten är att kunna erbjuda boende i hemområdet för ungdomar som är omhändertagna och där alternativet är placering på institution eller familjehem. Stödet kommer formas individuellt och en nyanställd coach kommer att hjälpa dem att hitta vägar till utbildning och sysselsättning.

I sommar erbjöds 221 ungdomar sommarjobb vilket är en fördubbling i jämförelse med föregående år. 158 ungdomar arbetade inom förvaltningens olika verksamheter och 63 ungdomar kunde arbeta hos privata utförare.

Inför ombyggnaden av Farsta vård- och omsorgsboende har boende i hus A evakuerats. Evakueringen slutfördes i mitten av augusti. De flesta har kunnat erbjudas ett boende i hus B. Antalet mötesplatser och aktiviteter med olika inriktningar för äldre i samverkan med bostadsbolagen, frivilligorganisationer och pensionärsföreningar ökar. Bland annat har den gemensamma satsningen på sommaraktiviteter för seniorer slagit väl ut i år igen. Farsta stadsdelförvaltnings äldreomsorg och ideella organisationer har arbetat fram en gemensam avsiktsförklaring med syfte att bättre tillgodose äldres behov av social samvaro och delaktighet. Anhörigstödet fortsätter att utvecklas. Ett led i detta är att en befattning som anhörigkonsulent inrättats från och med september.

Projektet Jämställdhetsintegrering inom äldreomsorgen i Farsta har påbörjats. En kartläggning ur jämställdhetsperspektiv har genomförts genom observationer inom hemtjänst och beställarenhet. Utifrån denna kommer utbildningar genomföras.

Sjukfrånvaron har minskat till 6 % för första halvåret. En viktig framgångsfaktor är arbetsmetoderna inom projektet "Friska medarbetare – rehabilitering i världsklass". Metoden innebär ett mycket tydligt och strukturerat arbetssätt i nära samarbete med företagshälsovård och försäkringskassa. Under 2011 kommer arbetsmetoderna att vara implementerade i det ordinarie arbetet med rehabilitering.

Förvaltningen arbetar sedan 2007 långsiktigt och strategiskt med att höja chefernas kompetens. Alla enhetschefer och biträdande enhetschefer har genomgått ett av förvaltningen skräddarsytt ledarskapsprogram under åren 2008-2010. Programmet har omfattat 15 dagar för enhetschefer samt 5 dagar för biträdande enhetschefer. Målet med ledarskapsprogrammet är att utveckla det personliga ledarskapet för att skapa goda arbetsplatser med minskad ohälsa och att driva verksamheten framåt med brukarens behov i centrum. Enhetscheferna har nu själva, med ledning av utvecklingsstrateg för chefsutveckling, fortsatt dialog och kunskapsöverföring. De har bland annat börjat med att hitta bra gemensamma strategier inom olika utvecklingsområden, till exempel förbättrade arbetsplatsmöten samt medarbetar- och lönesamtalen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

● Uppfylls helt

En ny lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk trädde i kraft den 1 januari 2010. Utifrån den har staden beslutat om riktlinjer för hur stadens nämnder ska arbeta för att följa lagstiftningen. Riktlinjerna fokuserar på de skyldigheter staden har som del i förvaltningsområdet för finska och vad som behöver göras med anledning av detta. För förvaltningens del innebär det att verksamheten ska organiseras så att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket.

Förvaltningen påbörjar enligt riktlinjerna en kartläggning av språkkunskaper i finska, meänkieli och samiska inom verksamheten. I kartläggningen ska framgå inom vilka enheter och på vilken typ av befattning medarbetarna finns som talar dessa språk. På förvaltningens hemsida kommer information finnas om när handläggare som talar finska kan nås och var man vänder sig andra tider än dessa om man vill kommunicera på finska. Denna information lämnas också till stadens växel.

Biståndshandläggarna inom funktionsnedsättning respektive äldreomsorg har tagit fram rutiner för hur information om valfriheten ska förmedlas till den enskilde och vad informationen ska innehålla. Den enskilde får även broschyrer där de olika alternativen som det finns att välja på presenteras. Textinnehållet i broschyren revideras fortlöpande och avsnittet rörande information vid beslut om avslag har förtydligats.

NÄMNDMÅL:

Den enskilde har möjlighet att välja inom samtliga verksamhetsområden.

● Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel brukare som har kunskap om valmöjligheten inom äldreomsorgen.			70 %	2010
☐ ● Uppfylls helt				

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Beställarenheterna ska utveckla och ● kontinuerligt uppdatera innehållet i kundvalskatalogen.	2010-01-01	2010-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö**

◆ Uppfylls delvis

Förskolan

Behovet av förskoleplatser är fortsatt högt, trots detta har barnomsorgsgarantin kunnat hållas. Vårdnadshavarna har inte kunnat erbjudas sitt förstahandsval i den utsträckning de önskat men har så långt det varit möjligt ändå erbjudits plats inom stadsdelsområdet. För att klara garantin och syskonförturen har en utökning med ett barn per avdelning gjorts på vissa förskolor.

Stödenheten för förskolan har erbjudit kurser i språkutveckling för barnskötare och förskollärare. Utbildningen "Tvåspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling om 30 högskolepoäng för 17 förskollärare är inne på sin tredje termin. Under vårterminen anordnades en storföreläsning för samtlig personal inom förskolan, 450 personer deltog. Stödenheten för förskolan har även arbetat med metoden "Komet för förskolan". Metoden bygger på att alla som finns runt barnet, föräldrar och personal, sätter likadana gränser och stimulerar det positiva i barnets beteende. Personalen vid två förskolor har även fått Komet-utbildning.

Resultat av brukarundersökning

Brucarundersökningen visade att vårdnadshavarna är fortsatt missnöjda med kommunikation och samverkan med förskolan. För att ta reda på vad vårdnadshavarna önskar för förbättringar har samtliga förskolor på föräldramöten och förskoleråd fört en dialog med föräldrarna om hur de kan förbättra detta. Stadsdelsförvaltningen har även erbjudit vårdnadshavarna möjlighet att i djupintervjuer få lämna sina synpunkter på verksamheten. Dessa har genomförts under juni och augusti. Resultatet av intervjuerna samstämde med enkätresultatet. Föräldrarna efterfrågar möjligheter att få bättre insyn i det pedagogiska arbetet och att få vara delaktiga i förskolornas utvecklingsarbete. Förskolepersonal har på interna nätverksträffar även haft erfarenhetsutbyte på temat samverkansformer för att sprida goda tips och idéer till varandra. I syfte att stärka personalen på detta område planerar stadsdelsförvaltningen i samverkan med de fackliga organisationerna en utbildningsinsats med start under hösten.

Fritidsverksamhet

Stadsdelsförvaltningen fick sommaren 2010 extraresurser till kolloverksamhet. Medlen var öronmärkta för dagkolloverksamheter och LSS-kollot riktat till barn under 18 år som inte deltar i traditionell kolloverksamhet. Sommarens kolloverksamheter har varit mycket välbesökta och gett många barn en alternativ sommarvistelse och nya upplevelser. 345 barn från Farsta har under sommaren åkt på kollo fördelat på 21 barn i åldrarna 7 till 9 år, 177 barn 10 till 12 år och 126 barn i åldersgruppen 13 till 16. Flickorna har dominerat (57 %). Endast ett fåtal barn valde att avbryta vistelsen, färre barn än tidigare år.

Förvaltningen anordnade ett eget kollo för ungdomar boende i Farsta. 25 ungdomar från hela stadsdelsområdet åkte till Säfte med omnejd för att bo tillsammans och utöva aktiviteter. Starrmyrans stallverksamhet genomförde ett ridläger i Delsbo för 20 flickor. Ett syfte med eget kollo har varit att bidra till integrationsarbetet i Farsta genom att skapa kontaktytor som möjliggör naturliga kontakter mellan ungdomar, som normalt sett inte träffas, från olika stadsdelar i Farsta. Kollovistelsen tillsammans med andra Farstaungdomar har bidragit till att deltagarna nu har gemensamma erfarenheter och kontaktnät, många har hittat nya intressen och fått nya kamrater. Ett eget kollo möjliggör även för flera ungdomar, framförallt flickor, att de får åka eftersom föräldrarna känner personalen och känner sig trygga.

Nytt för i år var även den utökade dagkolloverksamheten under augusti månad. I samarbete med idrottsföreningen FoC Farsta anordnades dagkollo med inriktning fotboll och annan idrott och rörelse där ca 50 flickor och pojkar per dag deltog under veckorna 31 och 32. Stadsdelsförvaltningens fritidsverksamhet förlängde även dagaktiviteterna riktade till tonåringar vid Farsta strandbadet dessa veckor.

Verksamheten med badbuss har varit mycket eftersökt. Verksamheten erbjuder äldre simkunniga barn, från 9 år, samt familjer med yngre barn turer med buss till havet för bad och strandaktiviteter över dagen. Bussen har varit i princip fullsatt alla veckor med 40 till 60 barn per dag.

Farstaängens sommaröppna parklek har haft många besökare (cirka 250 stycken per dag) som har badat i plaskdammen, bygglekt med mera samt erbjudits kultur i form av en teaterföreställning.

Tonårsverksamheten vid Farsta strandbadet var mycket välbesökt med ca 50 till 100 besökare per dag. Utbudet av fasta aktiviteter hade förbättrats och fler kanaler har använts för att sprida information om verksamheten. Nytt för i år var att flera feriearbetare anlätades vilket bidrog till ett större utbud av aktiviteter, exempelvis turneringar, men också att de lockade andra ungdomar att komma till verksamheten.

Rådslag

I enlighet med verksamhetsplanen har ungdomsrådslag genomförts i varje stadsdelsområde inom stadsdelen. Målsättningen var att ta reda på vilka aktiviteter

ungdomarna saknar men även hur de vill att framtidens fritidsverksamhet ska utvecklas. Rådslagen genomfördes utifrån en dialogmodell och resultaten sammanställdes i ett ärende till stadsdelsnämnden i juni månad. Enligt ungdomarnas önskemål fattade stadsdelsnämnden beslut om att åldersgränsen på de lokala fritidsgårdarna ska vara år 6-9 i grundskolan samt att ungdomsgården Tuben i centrala Farsta ska vara öppen för år 9 i grundskolan till år 3 på gymnasieskolan. Flickor önskade sig mera dans vilket uppdrogs till gårdarna att starta upp under hösten 2010. De nya åldersgränserna har gjort att fler ungdomar blivit intresserade av verksamheten. Framförallt besöker nu fler flickor fritidsgårdarna.

E-tjänstprogrammet

Arbetet med att utveckla en förskolewebb för att förenkla och modernisera kommunikationsvägarna mellan förskola och vårdnadshavare kommer att startas på försök i två förskolor i Farsta respektive Hägersten/Liljeholmens stadsdelsområden. Vårdnadshavare och personal har under framtagandet varit viktiga aktörer för att fånga vilka behov och önskemål som bör tillgodoses.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmå l	KF:s årsmål	Period
■ Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	40,54 %	40 %	15 %	minska	Tertial 2 2010
Kommentar: På grund av högt tryck på garantiplatser behövs flera barn tas in på avelningar där barngruppens sammansättning tillåter detta.					
■ Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	30,99 %	30 %	17 %	minska	Tertial 2 2010
Kommentar: På grund av högt tryck på garantiplatser behövs flera barn tas in på avdelningar där barngruppens sammansättning tillåter detta.					
● systematiskt barnsäkerhetsarbete ● Uppfylls helt	100 %		100 %		2010
◆ antal anställda ◆ Uppfylls delvis	47 %		48 %	46%	2010

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmå l	KF:s årsmål	Period
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökninge ◆ n avseende trygg och säker miljö ◆ Uppfylls delvis	86 %		90 %	öka	2010
Kommentar: Förskoleundersökningen 2010 har visat att av de olika frågeområdena i enkäten är förskolornas arbete med trygghet det föräldrarna i Farsta generellt sett är mest nöjda med.					
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökninge ◆ n avseende utveckling och lärande ◆ Uppfylls delvis	71 %		80 %	öka	2010
Kommentar: Förskoleundersökningen 2010 visar att föräldrarna generellt i Farsta är mer missnöjda med förskolornas arbete med utveckling och lärande än tidigare år.					
Antal barn som inte barnomsorgsgarantin ● uppfyllts för under året	0 st	0 st	0 st	0 st	Aug 2010
Resultatet av enheternas självvärdering □ avseende utveckling och lärande inom förskola ● Uppfylls helt			3	3,1	2010
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse		
Förskolan ska utveckla kvalitetsmått och metoder för utvärdering som ● relaterar till förskolans mål och uppdrag	2009-01-01	2010-12-31			

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans personal kompetensutveckling och erbjuda <ul style="list-style-type: none"> medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare 	2007-01-01	2010-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska samverka med det lokala föreningslivet och <ul style="list-style-type: none"> andra aktörer för att erbjuda en mångfald av verksamheter för barn och unga 	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Barn i behov av särskilt stöd ges i ett tidigt skede det stöd som behövs för en positiv utveckling.

- Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Barn ska ha inflytande över och vara delaktig i utformningen av förskolans verksamhet och miljö.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
En enkät genomförs med de barn som <ul style="list-style-type: none"> övergått till förskoleklass. 	2010-01-01	2010-06-30	

Kommentar: Enkätundersökning riktad till de barn som ska börja förskoleklass genomfördes på samtliga förskolor under våren 2010. Barnen mer missnöjda med verksamheten jämfört med tidigare år, med undantag för Gubbängens förskoleområde.

NÄMNDMÅL:

Barnen ska aktivt stärkas och stimuleras i sin matematik- och språkutveckling.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
20 förskollärare utbildas i ● "Tvåspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling 30p".	2009-09-01	2011-06-30	

NÄMNDMÅL:

Fritidsverksamheten ska arbeta utifrån ett förebyggande förhållningssätt, där samspelet mellan barn, ungdomar och vuxna ska vara ett viktigt instrument.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Aktivt söka upp och bjuda in ungdomar till verksamheten.	2010-01-01	2010-12-31	

Kommentar: Alla högstadieskolor och Farsta gymnasium besöks regelbundet av representanter för Farstas fritidsgårdar.

- Kvalitetssäkra verksamheterna genom brukarenkäter och utveckla ett gemensamt självvärderingsinstrument.

Kommentar: Samtliga fritidsgårdar och parkleker har genomfört en brukarundersökning.

NÄMNDMÅL:

Fritidsverksamheten ska erbjuda sommaraktiviteter.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Komplettera ordinarie kolloverksamhet med lokalt anordnade aktiviteter.	2010-01-01	2010-08-31	

NÄMNDMÅL:

Fritidsverksamheten ska vara varierad och attrahera barn och ungdomar.

- Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål		
Andel flickor som deltar i ♦ fritidens kvällsverksamhet per månad.	30,66 %	33 %	35 %		
Antal deltagande ungdomar i ♦ fritidens kvällsverksamhet per månad.	2 580	2 650	2 850		

Barn och ungdomar ska ges möjlighet
● att föreslå, planera och genomföra projekt.

Ungdomsrepresentanter från skolor och fritidsgårdar erbjuds delta i
☑ diskussioner om hur den framtida fritidsverksamheten bör utformas.

NÄMNDMÅL:

Förskolan ska arbeta med barns förståelse för likabehandling, ömsesidig respekt och jämställdhet.

● Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Antalet aktuella ● likabehandlingsplaner på förskolorna.	35		35	2010

NÄMNDMÅL:

Förskolan ska utveckla ett hälsofrämjande arbete.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> Antalet närvarande barn vid förskolan varje dag. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Nyttjandet av utomhusmiljön i ett pedagogiskt syfte ska stärkas och utvecklas. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Risk och skyddsfaktorer ska årligen kartläggas. 	2010-01-01	2010-06-30	

NÄMNDMÅL:

Föräldrarnas inflytande och delaktighet ska utvecklas.

◆ Uppfylls delvis

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen ◆ avseende förskola och hem (index). ◆ Uppfylls delvis 	73		80	2010

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> 20 pedagoger utbildas i metoden "Vägledande samtal" 	2010-01-01	2010-06-30	
<ul style="list-style-type: none"> Antal föräldrar som medverkar i föräldrasamverkan 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Förskolorna ska tillsammans med föräldrarna utveckla och dokumentera formerna för samverkan mellan förskola och hem. 	2010-01-01	2010-05-31	

Kommentar: Samtliga förskolor har på föräldramöten och förskoleråd haft dialog med föräldrarna om metoder för att förbättra samverkan mellan verksamheten och föräldrarna. Förskolepersonal har på interna nätverksträffar haft erfarenhetsutbyte på temat utveckla samverkansformer. Enhetscheferna för respektive förskoleområde har delgett varandra idéer om samverkan.

NÄMNDMÅL:

Samverkan mellan fritidsverksamheten, frivilligorganisationerna och andra verksamheter ökas.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Västboda fritidsgård utvecklas till ☑ träffpunkt för äldre på dagtid och ungdomar på kvällstid.	2010-01-01	2010-05-31	

NÄMNDMÅL:

Vårdnadshavarna ska vara nöjda med kvaliteten i förskolan.

◆ Uppfylls delvis

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Resultatet av brukarenkät ska ☑ återrapporteras till föräldrarna och följas upp med en åtgärdsplan.	2010-01-01	2010-05-31	

Kommentar: Samtliga enheter har återrapporterat brukarundersökningens resultat till föräldrarna på olika typer av möten och diskuterat förslag till åtgärder. De förskolor där föräldrarna har visat på missnöje inom flera läroplansområden har fått i uppdrag att i dialog med föräldrarna ta fram åtgärdsplaner.

NÄMNDMÅL:

Öppna förskolan ska erbjuda mötesplatser där nyblivna föräldrar tillsammans med sina barn tidigt kan knyta kontakter, bygga nätverk och bli stärkta i sitt föräldraskap.

● Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Antal deltagande barn och föräldrar i öppna ● förskolans verksamhet per månad.	1 800	1 700	1 600	Tertial 2 2010

NÄMNDMÅL:

Övergången till skolan ska vara välplanerad.

● Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Antal barn och föräldrar som erbjudits ett gemensamt överlämnade/avslutningssamtal ● Uppfylls helt	350		350	2010

Kommentar: Samtliga föräldrar har erbjudits överlämnadesamtal inför förskoleklass och uppmanats att utnyttja det vilket en stor andel föräldrar har hörsammat erbjudandet.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förskolan ska uppmuntra föräldrarna att medverka till överlämnandesamtal med skolan inför barnens övergång till förskoleklass. ☒	2010-01-01	2010-08-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen

● Uppfylls helt

Individ och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri - vuxna

Förvaltningen utvecklar insatserna för de målgrupper som lyftes fram i verksamhetsplanen. När det gäller kvinnor som utsatts för våld i en nära relation har stödet vidareutvecklats på flera sätt. En grupp socialsekreterare har tillsatts vid enheten för försörjningsstöd för att utreda och snabbt kunna ge rätt insatser i det akuta läget. I juni beviljade Länsstyrelsen Farsta och Skarpnäck stadsdelsnämnder medel för att fr.o.m. 1 december starta ett gemensamt projekt. Syftet är att utveckla arbetet för kvinnor som utsatts för våld i nära relationer.

Rekryteringsarbetet med att anställa en särskilt kvinnostödjare har påbörjats och gemensam arbetsgrupp är tillsatt för att arbeta med förbereda starten av projektet.

EMMA-Träff har under perioden startat om verksamheten i nya lokaler i Hökarängen. Deltagarna i kursverksamheterna och besökarna i caféet har uppskattat bytet av lokal. Det nya läget har också gett verksamheten möjlighet att få kontakt med fler personer. De med psykiatrisk problematik som bor på Lingberga gruppobstad, som ligger i samma fastighet, har fått förbättrad kontakt med EMMA och besöker nu regelbundet verksamheten. Lokalen har skapat ökade

möjligheter att utveckla innehållet i verksamheten. En nyligen genomförd sk brukardag var mycket välfylld och fungerar som idéverkstad för verksamheten. EMMA har även inlett ett samarbete med stödboendet Frimärket. De hyr gemensamt en odlingslott där brukarna kan odla och utföra lättare trädgårdsarbete.

Förvaltningen har påbörjat en pilotstudie för att utveckla metoder och insatser för gruppen äldre personer med psykiska funktionsnedsättningar. Pilotstudien stöds av äldreförvaltningen som erhållit medel från socialstyrelsen. Den första fasen i pilotstudien innebär att en grupp boendestödjare vid förvaltningens boendestödsenhet börjat söka upp ett antal personer som tillhör målgruppen och boende i stadsdelen Hökarängen för att motivera och erbjuda stöd. Pilotstudien kommer att pågå ett år.

Hemlöshet

Vid senaste mätningen av hemlösa i Stockholm stad var det 214 hemlösa som tillhörde Farsta. Det är nio fler än förra mätningen 2008. De personer som akut hemlösa är ett 25 tal vilket inte är någon ökning. Arbetet med att motverka hemlöshet har hög prioritet. Förvaltningen arbetar aktivt och systematiskt med att förhindra att människor blir hemlösa. Vid hot om vräkning har förvaltningen en god beredskap. Genom ett nära samarbete med de allmännyttiga bostadsbolagen och kronofogdemyndigheten har 26 vräkningar kunnat förhindras under perioden januari -juli. Genom bistånd till hyresskuld har risken för vräkning undanröjts i många fall. Boendeenheter Farstasteget, dagverksamheten Porten och det boendestöd som ges i lägenheter, är viktiga verksamheter för att motverka hemlöshet. Dagverksamheten Porten har ett kontinuerligt högt antal besökande och gör viktiga insatser för att förebygga och se till att de som redan har en bostad kan behålla den.

Ny verksamhet: En ny kompletterande verksamhet har startats på Hökarängsplan. Ett antal personer som ofta vistas där tillhör en grupp grava företrädesvis äldre missbrukare som funnits i Farsta under många år. De upplevs ibland som ett störande inslag under sommarmånaderna. De har i sommar regelbundet kontaktats av en fältförlagd socialsekreterare med uppdrag att arbeta uppsökande. En enkel kaffeservering på torget har utgjort en bas för den uppsökande verksamheten som bl a syftar till att motivera dessa personer att besöka dagverksamheten Porten. Arbetet och kaffeserveringen har genomförts i samarbete med personal från Söderledskyrkan i Hökarängen. Förvaltningen anser utifrån sommarens erfarenheter att det är nödvändigt att utöka detta uppsökande och fältförlagda arbete i nära samverkan med kyrkan. Behovet av särskilda insatser för denna grupp missbrukare styrks också av det faktum att Farsta enligt en landstingsrapport har de högsta alkoholrelaterade dödfallen i staden. Förvaltningen kommer att omfördela vissa medel för att avdela en socialsekreterare på heltid speciellt för detta uppdrag och även göra en ansökan om ytterligare medel från centrala medelsreserven för att finansiera verksamheten vilket görs i denna tertiärrapport. I socialsekreterarens uppdrag ska även ingå att arbeta mobiliserande och skapa samverkan med civilsamhället i övrigt, t.ex.

organisationer, föreningar, och volontärverksamhet vilka kan bidra till ett välformat och långsiktigt stöd för målgruppen.

Farstasteget är en viktig länk i boendekedjan där möjlighet ges att gå, från en mycket kort period av nykterhet till stödboende och därefter till försökslägenhet och ett eget boende. Med beviljade medel från centrala medelsreserven finns en god möjlighet att fortsätta utvecklingen av det individuella stödet till de som besöker Porten och de som bor på Farstasteget. De boende ges stöd att klara de olika stegen i en boendetrappa så att de på sikt klarar ett självständigt boende. De boende får hjälp och stöd med att sköta och sanera ekonomin och att lära sig att klara av vad som krävs i ett eget boende.

Budget- och skuldrådgivning

Förvaltningen har utökat verksamheten med budget- och skuldrådgivning. Fr.o.m. 1 juli har en budget/skuldrådgivare anställts på 50% i ett år. Väntetiden till rådgivning har varit upp till 6 mån. Med förstärkningen ska väntetiden kortas vilket kommer att utvärderas 2011. Förvaltningen har därtill en socialsekreterare placerad inom Hotellhem för att ge råd och stöd för att förhindra skulder, framför allt hyresskulder, vilka är vanliga bland Hotellhems hyresgäster. Resultatet av detta kommer att följas upp inför kommande årsredovisning.

Funktionsnedsättning

Antalet personer som får diagnosen neuropsykiatriskt funktionshinder ökar. Det neuropsykiatriska stödteamet inom förvaltningens boendestödsenhet har utökat sin verksamhet och stödjer i dag 35 personer. Förvaltningen har tillsammans med Skarpnäck och Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltningar inlett ett samarbete och bildat arbetsgrupper för utveckla utredningsarbetet och det interna samarbetet mellan socialpsykiatri och funktionsnedsättning.

Vid gruppboendet Strandvillan har ett arbete inletts för att skapa en terapeutisk trädgård. Syftet är att kunna erbjuda de boende möjlighet till olika former av stimulerande utevistelser i närmiljön. För närvarande arbetar en landskapsarkitekt med att ta fram en ritning på trädgården. Därefter kommer arbetet med att skapa trädgården att genomföras successivt för att vara helt klar om ca ett år. Förutom egen finansiering bidrar även kyrkan med medel.

Individ och familjeomsorg - barn och ungdom

Familjestödsenheten ger i samarbete med de utredande socialsekreterarna insatser på hemmaplan till barn- och ungdomsfamiljer, enligt den av stadsdelsnämnden antagna strategin för förebyggande arbete.

För närvarande får 60 familjer stöd av familjebehandlarna och familjepedagogerna. 14 ungdomar får stöd av enhetens två kvalificerade kontaktpersoner. Dessutom får ett tiotal ungdomar särskild stöd av fältassistenter. Samarbetssamtal i vårdnads- och umgängesfrågor genomförs av familjestödsenheten i samarbete med familjerättssekreterarna.

Familjestödsenheten har flyttat till Tallkrogens Hus. I lokalerna finns en utredningslägenhet och ett ungdomsboende för nio ungdomar i åldrarna 16 till 18 år. Syftet med verksamheten är att kunna erbjuda boende i hemområdet för ungdomar som är omhändertagna och där alternativet är placering på institution eller familjehem. Verksamheten förväntas vara kostnadseffektiv, men också omfatta en mer individuellt inriktad hjälpinsats. Ungdomarna kan gå kvar på sin skola, upprätthålla sina nätverk och få behålla sin närmiljö. Vidare förväntas verksamheten göra det enklare att successivt slussa ut dem i eget boende. På ungdomsboendet ges stöd när det gäller att klara sin vardag. En nyanställd coach kommer att ha individuella samtal om framtiden, identifiera vad ungdomarna vill och hjälpa dem att hitta vägar till utbildning och sysselsättning. I sex av ungdomslägenheterna har ungdomar redan flyttat in.

Ungdomsmottagningens "Öppet Hus" har ca 60 besökare i veckan. Kuratorerna har haft 190 enskilda samtal under perioden. Ungdomsmottagningen har varit öppen under sommaren. Efterfrågan på kuratorssamtal har varit mycket stort.

Under hösten påbörjar kontaktpersonerna samt en kurator på ungdomsmottagningen en kognitiv grundläggande psykoterapiutbildning för att möjliggöra ett mer metodiskt och strukturerat arbete med våra ungdomar och familjer i Farsta.

Gruppverksamheter och andra förebyggande insatser

I ett nära samarbete med Söderledskyrkan har stadsdelsförvaltningen under ett antal år utvecklat en gruppverksamhet, "Humlan", för att stödja barn och ungdomar till missbrukande föräldrar. Under våren har en barngrupp "När pappa och mamma dricker" getts stöd med hjälp av en Humlanmetod som hämtats från Rädda Barnen. En föräldragrupp har följt upp barnens tema med en motsvarande metod "Balans i livet". Gruppverksamheten har fått en mycket gott betyg av deltagarna och mötena har haft en hög närvaro. Två ytterligare barngrupper och en föräldragrupp kommer starta till hösten. Två familjehandlare och en kurator på ungdomsmottagningen leder grupperna i samarbete med Söderledskyrkan. Humlan kommer under hösten att bjuda in personal som arbetar med barn och ungdomar i Farsta till informationsträffar om verksamheten för att personal ska kunna tipsa behövande ungdomar och familjer.

Två grupper i "Balans i livet", en föräldragrupp och en tjejgrupp som fältassistenterna ansvarat för, har avslutats. Temat för grupperna har varit kommunikation, konflikthantering, ursprungsfamilj samt sex och samlevnad. Intresset för cirklarna har varit stort, närvaron hög och arbetet har resulterat i att berörda familjer nu kommunicerar mer och har blivit bättre på att lösa konflikter.

Fältassistenterna har fått extra resurser för att under sommaren kunna utöka det förebyggande arbetet med ungdomarna och föräldrarna ha varit verkningsfullt. Aktiviteter som paintball, ridning, paddling och gokart har genomförts. Ca 40 ungdomar har deltagit. I samverkan med grundskolorna och KFUM kommer fältassistenterna under hösten att delta under introduktionen för sjunde klasserna

under ett par heldagar på ön Ängsholmen. På detta sätt skapas naturliga möten där fältassisterna kan presentera sig och sin verksamhet och ungdomarna ges tillfälle att lära känna dem.

I Hökarängsskolan startas ett projekt kallat "Skolsmart" i samverkan mellan fältassistent och pedagoger. Projektet ska ge ungdomarna verktyg att klara av att planera i sin almanacka, hur de på ett positivt sätt deltar i klassrummet, studieteknik inför bland annat prov samt hur de ska tänka och agera för att nå sina mål. En tjejgrupp planeras på Kvickentorpskolan, fältassistenter i samarbete med idrottslärare och kurator. Målgruppen är flickor med invandrabakgrund som saknar möjligheter att delta i fritidsverksamheter och som har dålig självkänsla.

Fältassistenter har bedrivit tjejverksamhet på fritidsgården Morgongården och kommer att fortsätta under hösten i samverkan med den särskilt kvalificerade kontaktpersonen med inriktning mot flickor och ungdomsmottagningen.

Under våren genomfördes en studiecirkel med nio deltagare i projektet "Familjeverkstan" i samarbete med ABF. Cirkeln omfattade nio föräldrar som i utvärderingen framförde att de var mycket nöjda med verksamheten. De hade fått nya insikter om sitt föräldraskap samt uppslag om hur de som föräldrar kan agera i olika situationer. I september startar tre nya cirklar. Under hösten genomförs en föreläsningsserie riktad till föräldrar. Höstens teman är "Älskade, förbannade tonåring" med Birgitta Kimber, "Samspelet- nyckeln till all utveckling" med Gunilla Niss och "Lite tjuvrökning har väl ingen dött av" med Niklas Odén.

För att möta upp de omfattande behov som finns i Farsta har familjestödsenheten utökats under våren. Förutom en ungdomscoach på halvtid, har ytterligare en kurator anställts på ungdomsmottagningen på halvtid.

Projektet "Tobaksfria barn och ungdomar" bedrivs i samarbete med A Non Smoking Generation. Projektet vänder sig till personal och ungdomar på 15 fritidsgårdar i Farsta och Enskede-Årsta-Vantör. I maj genomfördes en föreläsning på tobakstemat med 30 deltagare. Föräldrar i Farsta erbjuds en tobaksföreläsning på kvällstid under "Tobaksfria veckan" i november.

Sommarjobb för ungdomar

Budgeten för att anordna sommarjobb för ungdomar 16-18 år uppgick detta år till 2,1 mnkr. Efter ett intensivt och omfattande förberedelsearbete har föregående års antal sommarjobb kunnat mer än fördubblas. 221 ungdomar har fått tre veckors arbete, 6 timmar per dag. 158 ungdomar arbetade inom förvaltningens olika verksamheter, varav 70 inom äldreomsorg, 60 inom förskola/fritid och 15 inom funktionsnedsättning. 63 ungdomar kunde arbeta hos privata utförare, med arbetsuppgifter inom äldreomsorg, parkarbete, gruppboende (LSS) och förskola.

En enkät som Arbetsforum genomförde visar att ungdomarna har blivit väl mottagna av respektive verksamhet och varit nöjda med sitt sommarjobb. Verksamheterna har generellt förklarat sig nöjda med ungdomarnas insatser. Förvaltningens organisation av anordnandet av sommarjobben och samarbetet

mellan arbetsplatserna och enheten Arbetsforum har fungerat bra. Förvaltningen får genom sommarjobben chans att visa upp sina verksamheter för ungdomar som senare kan lockas att välja vård och omsorgsarbete.

Skola , socialtjänst och polis (SPP)

I juni startade SSP som är ett lokalt, operativt samverkansforum mellan skola, socialtjänst och polis med mål att förhindra och minimera ungdomars kriminalitet, droganvändning och annat riskbeteende genom att arbeta i miljöer där barn och ungdomar vistas.

Gruppen består av biträdande polischef, alla stadsdelen rektorer, socialtjänstens chef för ungdomsgruppen, socialtjänstens chef för familjestödsenheten och chef för fritiden. Gruppen träffas en gång i månaden på fasta tider, med fast dagordning och med fasta deltagare. Enskilda ärenden ska anmälas innan och samtycke från föräldrarna skall från skolan och socialtjänstens håll vara inhämtat. SSP gruppen arbetar bara med sådant som involverar samtliga tre parter. Ledorden är samverkan, mobilisering och samordning

Äldreomsorg

Inför ombyggnaden av Farsta vård- och omsorgsboende har boende i hus A evakuerats. Evakueringen slutfördes i mitten av augusti och har hanterats mycket bra av personalen. Arbetet har varit inriktat på att de äldre så lite som möjligt skulle behöva oroa sig för flytten. De flesta boende har erbjudits ett boende i hus B. Elva personer fick flytta till andra vård- och omsorgsboenden. I samband med avvecklingen har möbler och annat material erbjudits andra verksamheter i stadsdelen.

Verksamheten på Blomstergårdens dagverksamhet för personer med en demensdiagnos har flyttat till lokaler på Edö servicehus som ligger i anslutning till Mårbacka dagverksamhet.. Detta ökar möjligheten att kunna erbjuda gästerna ett mer varierat utbud av aktiviteter.

Under sommaren har Micasas renovering av gemensamhetsytorna på Edö vård och omsorgsboende (servicehusdelen) blivit klar. Renoveringen medförde att helhetsintrycket av äldreboendet avsevärt förbättrades. Micasa har nu påbörjat ett projekt i samverkan med personalen för att förbättra miljön och tillgängligheten i trädgården.

Enheterna inom äldreomsorgen har under planeringsdagar och på arbetsplatsträffar diskuterat resultatet från stadens brukarenkät. Samtliga enheter ska utifrån resultatet utarbeta handlingsplaner som ska vara klara 1 november.

Medarbetarna har under de senaste åren fått utbildning inom demensområdet. Arbetet med att ta tillvara och vidareutveckla denna kompetens i det dagliga arbetet fortsätter inom demensprojektet. Projektledaren har samtalat berörda enhetschefer och personal på Farsta och Edö vård- och omsorgsboende och på två dagverksamheter för personer med en demensdiagnos. Utifrån dessa samtal föreslår projektledaren aktiviteter som föreläsningar och/eller kortare kurser.

Socialstyrelsen har utarbetat nya riktlinjer inom demensområdet. För att medarbetarna ska kunna omsätta riktlinjerna i praktiken genomför förvaltningen utbildningsinsatser. Förvaltningen har också kontaktat Stiftelsen Stockholm läns Äldrecentrum för stöd i förankringsarbetet av de nya riktlinjerna.

I början av året tog beställarenheten med hjälp av Lean fram nya arbetsätt och ny organisation på enheten. Den nya organisationen innebär att arbetet samordnas bättre. Den nya organisationen förväntas ge högre kvalitet i myndighetsutövningen och ge bättre service och information till brukare/kunder. De senaste månaderna har planering och förberedelse skett för att implementeringen av den nya organisationen ska ske så bra så möjligt. I samband med den nya organisationen har det även formulerats en policy kring enhetens tillgänglighet. Enheten arbetar ständigt med att förbättra och utöka informationen kring kundval och valfrihet. Kataloger finns där samtliga utförare av hemtjänst, dagverksamhet och vård- och omsorgsboende presenteras och delas ut till de äldre för att underlätta ett aktivt val. Katalogerna uppdateras kontinuerligt för att de äldre ska kunna göra jämförelser mellan olika utförare. Samtliga biståndshandläggare har deltagit i utbildning kring staden gemensamma bedömnings- och kartläggningsinstrument som ska öka rättssäkerheten och bidra till likvärdiga bedömningar. Enheten har tagit fram egna rutiner för det praktiska arbetet med bedömnings- och kartläggningsinstrumentet.

Arbetet med planeringsverktyget Schemas och ParaGå inom hemtjänsten fortsätter. Tekniska fel på handdatorerna har dock påverkat den kontinuerliga användningen och därmed försvårat användningen av verktygen fullt ut.

Socialt innehåll för äldre i Farsta

Förvaltningen arbetar med att utöka antalet mötesplatser och aktiviteter med olika inriktningar för äldre i samverkan med bostadsbolagen och frivilligorganisationer och pensionärsföreningar. Det lyckade samarbetet mellan Fritiden och Äldreomsorgen på Västboda har varit välbesökt. Västboda har öppet dagtid måndagar och fredagar och under hösten planeras gymnastik, Qi gong, matlag, nålbindning och biljardspel. Anhörigkonsulenterna finns på plats för rådgivning och samtal. Två volontärer hjälper till med bland annat gymnastik och caféet. Hittills i år har man haft verksamhet vid 32 tillfällen med sammanlagt 256 besökare. Under perioden 3 maj till 5 juli när Västboda stängts på grund av stambyte har verksamheten på 49:an utökats. Detta visade sig lyckosamt och nu planeras för att se över aktivitetsutbudet och öppettiderna på 49:an.

Satsningen på sommaraktiviteter för seniorer i samarbete med frivilligorganisationer, pensionärsföreningar och kulturföreningar har slagit väl ut i år igen. Sommarunderhållningen "Onsdagar i Ladan" på Farsta gård, har arrangerats vid sju välbesökta tillfällen med ca 450 besökare. Det har arrangerats 8 bussutflykter med sammanlagt 372 deltagare. Utflyktsmålen har bland annat varit Penningby slott i Roslagen, Gustavbergs Hamn med Porslinsmuseet, och Sparreholm slott.

Farsta stadsdelförvaltnings äldreomsorg och ideella organisationer har arbetat fram en gemensam avsiktsförklaring med syfte att bättre tillgodose äldres behov av social samvaro och delaktighet. Avsiktsförklaringen är färdigställd och kommer under hösten att skickas på remiss till berörda föreningar.

Tillsammans med Svenska kyrkan i Farsta, Stiftelsen Stora Sköndal, SPF Sköndal, Frivillig Väntjänst och Röda korset har volontärrekrytering genomförts den 27 och 28 augusti i Farsta centrum. Ca 30 personer har visat intresse att engagera sig i någon form av frivilligt arbete.

Café Alma har öppna träffar en gång i veckan där förvaltningen står som arrangör i samverkan med Röda Korset, Centrumkyrkan, Bilda, ABF, SPF Sköndal och PRO Farsta Centrum. Programmet innehåller bland annat ett uppträdande av Generationskören och "Farsta Historia" – Farsta Hembygdsförening berättar.

Anhörigstödet och förebyggande insatser

Anhörigstödet har fortsatt samverkan med stadsdelförvaltningarna i Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck. Verksamheterna har marknadsförts i en gemensam broschyr. Under perioden har tre anhörigcirklar, två dagcirklar och en kvällscirkel för yrkesverksamma arrangerats med 18 deltagare i samverkan med Röda Korset. I en fortsättningscirkel för yrkesverksamma har sex personer deltagit. 52 personer har deltagit på tre heldagsutflykter för anhörigvårdare till Säväs och till Gålö. Fyra föreläsningar för anhöriga till personer med demens genomfördes med 30 deltagare. En utbildningsdag har genomförts för enhetschefer i såväl kommunal som privat regi med 30 deltagare.

Stadsdelen inrättade en befattning som anhörigkonsulent från och med september månad. Anhörigkonsulenten har träffat 11 anhörigvårdare för stödsamtal samt informerat, gett råd och stöd per telefon cirka 3 samtal per vecka.

Två anhörigcirklar för anhöriga till personer med ångest och depression planeras till hösten. Planering har också genomförts av ett pilotprojekt för implementering av anhörigstöd på två hemtjänstenheter.

Uppsökande verksamhet

I den uppsökande verksamheten som bedrivs i stadsdelen kontaktas alla över 75 år som inte har några insatser från äldreomsorgen. De äldre erbjuds hembesök, skriftlig information eller att delta på ett informationsmöte. På informationsmötet deltar primärvård, anhörigkonsulent, färdtjänsthandläggare och frivillig organisationer. Under året har sju träffar anordnats och cirka 400 personer har deltagit.

Jämställdhetsintegrering inom äldreomsorgen från ett brukarperspektiv

Inom ramen för projekt Jämställdhetsintegrering inom äldreomsorgen i Farsta genomfördes en kartläggning av jämställdhet ur ett brukarperspektiv. Kartläggningen har genomförts genom observationer inom hemtjänst och beställarenhet. Utifrån denna genomförs utbildning för stadsdelsnämnd,

enhetschefer, biståndshandläggare och omvårdnadspersonal under hösten. Syftet med utbildningsinsatserna är kvalitetssäkring och rättvis fördelning av resurser ur ett jämställdhetsperspektiv..

E-tjänstprogrammet

Nyckelfri hemtjänst

Förvaltningen fortsätter att utveckla en systematik för att samla in behov och hitta förslag på IT lösningar som stöd för verksamhetsutveckling. Farsta och Hägersten-Liljeholmen har tillsammans med äldreförvaltningen identifierat två angelägna behov, ”Nyckelfri hemtjänst” och ”Mobila larm” som har beviljats medel av e-tjänstprogrammet. och kommer att testas under 2010. Projektet planerar att lämna in en projektansökan till utvecklingsmodellen angående e-tjänsterna nyckelfri hemtjänst och mobila larm, i början av 2011. För att projektet ska fungera fullt ut krävs att IT-lösningarna integreras med Paraplysystemet.

Enklare omsorgstjänster

Ansökan om medel till en förstudie för inrättande av enklare omsorgstjänster har skickats in till E-tjänstprogrammet. Målsättning med förstudien är att beskriva behov och förutsättningar för att inrätta pekskrmar inom äldreomsorgens servicehus och trygghetsboenden och utifrån förstudien utforma ett underlag för ett eventuellt genomförandeprojekt som syftar till att testa pekskrmar i offentlig miljö inom äldreomsorgen i Hägersten-Liljeholmen och Farsta stadsdelsförvaltningar.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmå l	KF:s årsmål	Period
Andel barn och unga ● i biståndsbedömd öppenvård (IoF)	63,79 %	65 %	65 %	65 %	Tertial 2 2010

Kommentar: Andelen insatser i öppenvård är stor och har ökat. Dock är allt inte registrerat på sådant sätt att det syns i den angivna siffran.

Andel ● genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom IoF, socialpsykiatri	56,14 %	80 %	80 %		Tertial 2 2010
--	---------	------	------	--	-------------------

Kommentar: Genomförandeplaner finns för de flesta beslutade insatserna. Den angivna siffran avser de i stadens datasystem registrerade genomförandeplanerna.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål 1	KF:s årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> ● Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (IoF) 	59,32 %	57 %	55 %	55 %	Tertial 2 2010
<ul style="list-style-type: none"> □ Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare och socialsekreterare inom individ- och familjeomsorgen ● Uppfylls helt 			80 %		2010
<ul style="list-style-type: none"> □ Antal nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt 			0 st	100 st	2010
<ul style="list-style-type: none"> □ Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt 			87 %	90 %	2010
<ul style="list-style-type: none"> □ Nöjda brukare - Korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt 			80 %	91 %	2010

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmå l	KF:s årsmål	Period
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer ☐ med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt			87 %	86 %	2010
Andel anhöriga som är nöjda med hur ☐ anhörigstödet fungerar ● Uppfylls helt			70 %	72 %	2010
Andel omsorgspersonal ☐ med grundutbildning (äldreomsorg) ● Uppfylls helt			97 %	87 %	2010
Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt ☐ boende (äldreomsorg) ● Uppfylls helt			81 %	82 %	2010
Andelen nöjda omsorgstagare - ☐ Vård- och omsorgsboende ● Uppfylls helt			81 %	82 %	2010
Brukarnas nöjdhet med bemötande från ☐ biståndshandläggare inom äldreomsorgen ● Uppfylls helt			80 %		2010

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmå l	KF:s årsmål	Period
Omsorgstagarnas upplevelse av ☐ trygghet - hemtjänst i ordinärt boende ● Uppfylls helt			78 %	80 %	2010
Omsorgstagarnas upplevelse av ☐ trygghet - Vård och omsorgsboende ● Uppfylls helt			87 %	88 %	2010
Upplevelsen av maten och måltidssituationen i ☐ vård- och omsorgsboenden ● Uppfylls helt			73 %	73 %	2010
Upplevelsen av maten och måltidssituationen ☐ inom hemtjänsten i ordinärt boende (äldreomsorg) ● Uppfylls helt			73 %	73 %	2010
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse		
● Bidra till ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar	2007-01-01	2010-12-31			
● Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska utifrån stadens samverkansavtal med Stockholms läns landsting utforma mål och indikatorer för ungdomsmottagningarnas verksamhet	2010-01-01	2010-12-31			

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> Stadsdelsnämnderna ska samverka i planering och utbyggnad av olika boendeformer för personer med psykiska funktionsnedsättningar 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Upprätta lokala samverkansöverenskommelser mellan stadsdelsnämnden, utbildningsnämnden, landstinget och polisen med målet att skapa hållbara strukturer för samverkan kring barn och ungdomar avseende förebyggande insatser. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Utveckla och prioritera det drogpreventiva arbetet bland barn och ungdomar 	2007-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Under 2010 ska användandet av DUR påbörjas. Senast vid utgången av 2011 ska alla stadsdelsnämnder göra utredningar enligt DUR/FH. 	2010-01-01	2011-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Utbyggnad och utveckling av variation i utbudet av boenden enligt LSS ska fortgå och intensifieras 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Det ska finnas öppna dagverksamheter för äldre i samtliga stadsdelsnämnder 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Genomföra insatser för att förbättra matkvaliteten och måltidsupplevelsen 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Genomföra kompetensutvecklingsinsatser, särskilt inom demensområdet 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Hemtjänstpersonal ska erbjudas handledning 	2008-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Informera om möjligheter att välja utförare och boende	2008-01-01	2010-12-31	
● Personer över 75 år ska erbjudas förebyggande hembesök	2010-01-01	2010-12-31	
● Samtliga omsorgstagare ska ha en genomförandeplan där sociala aktiviteter ingår	2010-01-01	2010-12-31	
● Stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt med sin aktivitetsplan och stödja och uppmuntra personal som vill ta över verksamhet under affärsmässiga former	2010-01-01	2010-12-31	
● Stadsdelsnämnderna ska erbjuda dagsutflykter till äldre	2010-01-01	2010-12-31	
● Stadsdelsnämnderna ska öka graden av utevistelse i vård- och omsorgsboenden	2010-01-01	2010-12-31	
● Utveckla kunskaper i svenska hos vård- och omsorgspersonalen med svenska som andraspråk	2009-01-01	2010-12-31	
● Utveckling och behovsanpassning av vård- och omsorgsboenden ska fortgå	2008-01-01	2010-12-31	
● Vård- och omsorgsboenden ska ha en plan för sociala aktiviteter	2009-01-01	2010-12-31	
● Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning	2008-01-01	2010-12-31	
● Äldre personer ska ha möjlighet att få hjälp av vaktmästarservice	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

De boende i vård- och omsorgsboende ska få en god och säker hälso- och sjukvård med en god hygienisk standard.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> ● Samtliga boende ska bedömas utifrån risk för att få trycksår, bli undernärd samt att falla. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Stadens mall för kvalitetsindikatorer ska fyllas i varje månad. 	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

De tidiga och förebyggande insatserna för barn och ungdom ska prioriteras.

- Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> ● Andelen inledda utredningar av inkomna ansökningar och anmälningar 	53,66 %	45 %	40 %	Tertial 2 2010
<ul style="list-style-type: none"> ● Antal anmälningar till barn och ungdom. 	170	550	602	Tertial 2 2010
<ul style="list-style-type: none"> ● Antal ansökningar till barn och ungdom 	6	60	100	Tertial 2 2010

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> ● Familjestödsenheten ska, i samverkan med den utredande enheten för barn och ungdom, erbjuda gruppverksamheter utifrån aktuella behov. (Farsta) 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Föräldrar ska erbjudas temabaserade föreläsningar på kvällstid. 	2010-01-01	2010-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Föräldravandrare erbjuds stöd av fältassistenter och ● kompetensutveckling i samverkan med polisen.	2010-01-01	2010-12-31	
Utöka kuratorsresursen på ☑ Ungdomsmottagningen med inriktning pojkar.	2010-01-01	2010-06-30	

NÄMNDMÅL:

De äldre ska erbjudas god och näringsriktig mat och en inbjudande måltidsituation.

- Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
● Antal kostombud	24	20	20	Tertial 2 2010

NÄMNDMÅL:

Den äldre ska ha inflytande över sin vardag utifrån sina individuella behov.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● De äldre ska ges möjlighet att föreslå och planera aktiviteter.	2010-01-01	2010-12-31	
● Samtliga omsorgstagare ska ha en genomförandeplan.	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Ett effektivt system för hantering av klagomål och synpunkter ska finnas vid förvaltningen och tillämpas vid alla enheter

- Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Ett varierat utbud av sociala och fysiska aktiviteter ska erbjudas de äldre i öppna mötesplatser, vård- och omsorgsboenden och inom hemtjänsten utifrån lokala förutsättningar.

● Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Antal aktiviteter som anordnas i samverkan med frivilligorganisationer	49		25	2010
● Uppfylls helt				

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Sociala aktiviteter för äldre ska utvecklas i samverkan med frivilligorganisationer och pensionärsföreningar.	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Förvaltningens utredande och behandlande verksamheter ska använda utvärderingsbara utrednings- och behandlingsmetoder i större omfattning.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
En ASI-utredning ska göras i varje enskilt ärende där missbruk förekommer	2010-01-01	2010-12-31	
En DUR-utredning ska göras i varje enskilt ärende inom området socialpsykiatri	2010-01-01	2010-12-31	
Samtliga barnvårdsutredningar ska göras med stöd av dokumentationssystemet BBIC	2010-01-01	2010-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utredningsmetoden DUR ska införas i utredningsarbetet vid biståndsheten <ul style="list-style-type: none"> ● för personer med funktionsnedsättning 	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Insatser till personer med omfattande stödbehov ska utvecklas.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Fortsatt utveckling av samverkan med bostadsbolagen för att motverka hemlöshet <ul style="list-style-type: none"> ● 	2010-01-01	2010-12-31	

- Ökad samordning av insatser för att tillgodose behoven hos personer med komplexa vårdbehov

NÄMNDMÅL:

Medarbetarna inom äldreomsorgen ska kontinuerligt erbjudas kompetensutveckling.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Enheterna ska ta tillvara den kompetens medarbetarna inom äldreomsorgen förvärvat genom sina olika erfarenheter. <ul style="list-style-type: none"> ● 	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Myndighetsutövning ska präglas av värdigt bemötande och respekt för den enskilde.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Biståndshandläggarna inom äldreomsorgen erbjuds utbildning om bedömningskansliets kartläggnings- och bedömningsinstrument. <ul style="list-style-type: none"> ● 	2010-01-01	2010-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Fortbildning i bemötande, etik och servicetänkande ska anordnas för biståndshandläggarna inom <ul style="list-style-type: none"> • äldreomsorg och funktionsnedsättning samt socialsekreterarna inom individ och familjeomsorgen 	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Personer med funktionsnedsättning ska vara delaktiga i och ha inflytande över insatsen som ges.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I dokumentationen ska framgå tydligt hur brukaren varit delaktig och fått <ul style="list-style-type: none"> • påverka val av insats och insatsens genomförande. 	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Personer med psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas ett varierat utbud av sysselsättning

- Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Personer som utsatts för våld i nära relationer ska få hjälp och stöd

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Enheternas samarbetsrutiner ska utvecklas och säkras när det gäller <ul style="list-style-type: none"> • utredning och genomförande av insatser 	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Samarbetet internt och externt ska utvecklas och förbättras

- Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Stadens handikappolitiska program ska göras känt internt och externt

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Information om handikappolitiska ● programmet ska spridas vid särskilt anordnade informationsträffar	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:
Stadsdelen ska utveckla det förebyggande arbetet för äldre.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Medarbetarna inom äldreomsorgen ● ska erbjudas handledning i ett rehabiliterande synsätt.	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:
Stödet till personer som vårdar och hjälper närstående ska stärkas.

- Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:
Ungdomars konsumtion och tillgång till alkohol, tobak och narkotika ska minska.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Bred droginformation genomförs till ● samtliga barn- och ungdomsarbetare samt föräldravandrare.	2010-01-01	2010-12-31	
Ett folköls-och tobakstillsynsbesök ● samt fyra inköpsstudier genomförs i samtliga butiker.	2010-01-01	2010-12-31	
Stoppa langningen-kampanjer ● genomförs inför valborg och höstlov.	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:
Utbyggnaden av gruppboheter för funktionshindrade ska kontinuerligt bevakas och följas upp

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
: Den sk objektlistan för planerade byggnationer av gruppbofästheter följs kontinuerligt upp.	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:**Utvecklingen av öppenvården ska bidra till färre och kortvarigare institutionsplaceringar för barn och ungdom.**

- Uppfylls helt

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare**

- Uppfylls helt

Sjukfrånvaro

Genom ett fortsatt intensivt arbete har sjukfrånvaron minskat till 6 % för första halvåret. Projektet "Friska medarbetare – rehabilitering i världsklass" har framgångsrikt minskat antalet långtidssjukskrivningar genom ett tydligare och strukturerat arbetssätt. Under sista halvåret 2010 kommer därför arbetet mer inriktas på medarbetare med kort och upprepad frånvaro. Friskprojektet försätter med fastställda dagar för rehabmöten/ avstämningsmöten i individärenden, cirka två heldagar per månad. Här aktualiseras nyttillkomna sjukskrivningsärenden samt äldre sjukskrivningsärenden som inte har tagits upp tidigare. Företagsläkare och personalkonsulent träffar medarbetare, chef, handläggare från Försäkringskassan samt representant från facklig organisation där medarbetaren så önskar. Friskprojektet kommer även fortsättningsvis att svara för en systematisk uppföljning av sjukärenden. Bevakning och kontroll görs på inflödet av nya sjukärenden samt uppföljning av den hållbara frisknärvaron för medarbetare som återgått i arbete efter sjukskrivning. Projektet skall fortlöpande identifiera enheter med hög sjukfrånvaro eller annan förekommande problematik samt lämna förslag till åtgärder. Goda exempel på enheter med låg korttidsfrånvaro och som fungerar väl kommer att uppmärksammas för analys och erfarenhetsutbyte. Under 2011 kommer arbetsmetoderna att vara implementerade i det ordinarie arbetet med rehabilitering.

Kompassen är en riktad gruppinsats för medarbetare med återkommande korttidssjukfrånvaro. Resultatet av tidigare grupper har varit lägre korttidsfrånvaro samt livsstilsförändringar hos deltagarna. Nya Kompassengrupper planeras under hösten. Planen är att vidga deltagargruppen till att omfatta även medarbetare som av olika anledningar har bristande motivation för sitt nuvarande arbete och som

behöver reflektera över sin situation med målet att skapa individuella handlingsplaner.

Ansvar, delaktighet och tydlighet är framgångsfaktorer i arbetet för hälsosamma arbetsplatser vilket visar sig i projektet – ”Hälsa och verksamhet”, som leds av personalstrategiska avdelningen och som är finansierat av AFA. Projektet syftar till att utveckla verksamheten genom ett resultatriktat och coachande ledarskap kombinerat med ett utvecklat medarbetarskap med högre ansvarstagande och inflytande. Projektet bedrivs i Farsta, Kungsholmen och Skarpnäck och omfattar totalt 11 enheter varav fyra i Farsta. Kärnan i det arbetssätt som prövas går, snabbt sammanfattat, ut på att bryta ner enhetens mål till konkreta aktivitetsmål på grupp- och individnivå. Detta för att bland annat öka tydligheten i medarbetarens och gruppens del i helheten. Genom metoden skapas en transparent organisation som synliggör såväl medarbetarens som chefs individuella utvecklingsbehov. De kontinuerliga uppföljningar som skett i respektive enhet har visat en gynnsam utveckling, en extern utvärdering av hela projektet kommer att göras för redovisning januari 2011.

En förstudie med medel beviljat av ESF-rådet har pågått under tiden januari-juni och genomförts av Farsta stadsdelsförvaltning i samarbete med Skarpnäck och Kungsholmen. Förstudien har haft som uppgift att utreda behov av kompetensutveckling för hela arbetslag, i syfte att skapa förutsättningar för att utveckla hälsosamma och effektiva arbetsplatser. För att kartlägga kompetensförsörjningsbehoven hos målgruppen, förankra och ge möjlighet för de involverade att tycka till och påverka inriktningen på ett eventuellt genomförandeprojekt har Fokusgrupper genomförts med medarbetare och chefer. Det har även genomförts processmöten som bidragit till att en plattform med gemensamma nyttoperspektiv vuxit fram och förankrats. Huvudsakliga deltagare på processmötena har varit deltagare från de medverkande stadsdelarna. Representanter från andra stadsdelar har också bjudits in. Resultat och erfarenhet från projekten ”Hälsa och verksamhet” och ”Friska medarbetare i Farsta” har följts upp och diskuterats. Förstudien har mynnat ut i en genomförandeansökan som innehåller en huvudmetod ”Inflytande och ansvar”, vilken är en utveckling av arbetsmetoden i projektet Hälsa och verksamhet, samt stödmetoder kopplade till chef, till arbetsgrupp och till individuella medarbetare. Förstudien har fått stort intresse och resulterat i att Farsta och personalstrategiska avdelningen gemensamt är projektägare och att stadsdelarna Skarpnäck, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och kommunen Upplands Väsby är med som partners i genomförandeansökan. För samverkan och kunskapsutbyte har kontakter tagits med försäkringskassa och arbetsförmedling, vilket resulterat i att de deltar med representanter i genomförandeprojektets referensgrupp.

Arbetsmiljökunskaper

Förvaltningsledningen har i samverkan med de fackliga organisationerna fastställt att chefer med arbetsmiljöansvar ska dokumentera att de har tillräckliga kunskaper i arbetsmiljöfrågor genom diplomering. En första diplomering ska ske i början av

oktober där förvaltningsledning, fackliga företrädare och enhetschefer som valt att pröva sina kunskaper deltar. Avsikten är att alla chefer och skyddsombud/arbetsplatsombud ska vara diplomerade för att på så sätt säkra kompetensen i arbetsmiljöfrågorna. Kunskaper inom arbetsmiljöområdet är en förutsättning för att bedriva arbetet med att skapa hälsosamma arbetsplatser. Alla enhetschefer och skyddsombud/arbetsplatsombud kommer att erbjudas arbetsmiljöutbildning.

Samverkan

Flera enheter har diskuterat formerna för hur arbetsplatsträffarna ska kunna bli mer kreativa och hur det ska bli möjligt att skapa utrymme för att diskutera verksamhetsfrågor. Det upplevs av både medarbetare och chefer som positivt och är en del i att i arbetet med att skapa attraktiva arbetsplatser.

Försöket med att slå ihop de centrala samverkansgrupperna med förvaltningsgruppen för att öka delaktigheten genom att flytta ut beslut närmare verksamheterna fortgår. En följd av detta är att förvaltningsgruppen också blir ett viktigare och mera strategiskt forum.

LEAN

Sedan ett drygt år pågår ett arbete med att införa LEAN-tänkande på förvaltningen. Under året har daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning, ledningen för förskolorna i Fagersjö och västra hemtjänsten introducerats i metoden. På samtliga enheter har medarbetarnas kompetens och erfarenhet bidragit till att nya rutiner och arbetssätt utarbetats som ökat kvaliteten för kunderna. På enheterna har medarbetarna uttryckt att man känner större delaktighet och möjlighet att påverka sin vardag efter att Lean introducerats.

Chefsutveckling

Förvaltningen arbetar sedan 2007 långsiktigt och strategiskt med att höja chefernas kompetens för att möta de krav som ett modernt ledarskap inom offentlig sektor kräver. I den ledarprofil som förvaltningsledningen utarbetat i dialog med stadsdelens enhetschefer poängteras bland annat vikten av en förtroendeskapande dialog på alla nivåer. Det är chefens ansvar att skapa öppenhet och samverkan med medarbetarna för att uppnå en hälsosam arbetsmiljö med ett positivt och tillåtande arbetsklimat. Chefen ska också verka för att medarbetarnas delaktighet och initiativ lockas fram och tas tillvara. Som ett led i denna strategi har alla enhetschefer och biträdande enhetschefer genomgått ett av förvaltningen skräddarsytt ledarskapsprogram under åren 2008-2010. Programmet har omfattat 15 dagar för enhetschefer samt 5 dagar för biträdande enhetschefer. Målet med ledarskapsprogrammet är att utveckla det personliga ledarskapet för att skapa goda arbetsplatser med minskad ohälsa och att driva verksamheten framåt med brukarens behov i centrum.

Programmet utgick ifrån ett ”situationsanpassat” ledarskap och fokuserade på tre områden, kommunikation och bemötande, hälsofrämjande ledarskap samt coachande ledarskap. För att skapa maximala möjligheter för deltagarna att omsätta sina nya lärdomar i sitt vardagsarbete delades programmet upp i lämpliga intervaller och med olika hemuppgifter inför varje steg i utbildningen.

Deltagarna delades in i blandade grupper med chefer från olika verksamheter. Fördelen med denna indelning var att cheferna lättare skulle kunna skilja på det personliga ledarskapet och verksamhetsfrågor. Det var även viktigt att de olika grupperna av chefer utbildades någorlunda parallellt för att skapa möjlighet till erfarenhetsutbyten.

Under programmets gång arbetade cheferna aktivt med att anpassa sitt ledarskap till ett mera coachande förhållningssätt för att bättre stödja medarbetarnas egen förmåga till problemlösning och ansvarstagande. Detta förhållningssätt har inte bara gett cheferna ny kunskap, utan har också lett till att konkreta resultat uppnåtts i verksamheten.

Till nytta för den fortsatta utvecklingen av det personliga ledarskapet har alla chefer utarbetat en personlig arbetsplan med individuellt anpassade åtgärder. Arbetsplanen följdes upp och fördjupades vid enskilda möten tillsammans med avdelningschefer och stadsdelens utvecklingssekreterare som ansvarar chefsfrågorna.

I den utvärdering som genomförts var samtliga chefer mycket nöjda med innehållet i utbildningen och ansåg det var värdefullt att de även fått en inblick i hur det är att vara chef inom andra verksamhetsområden. Den allra viktigaste faktorn är att de har lärt känna varandra och att de kan ta tillvara på varandras kompetenser.

Exempel på reflektioner från medverkande chefer

- Det största för mig är att ha fått insyn både i hur jag själv, men också i hur andra fungerar, i olika situationer. Denna kunskap kommer jag ha stor användning för i mina egna grupper. Det blir mycket enklare att sätta sig in i, förstå och acceptera andras beteenden.

- Jag har fått en bättre självkänedom och bra redskap för hur jag ska kunna använda detta i min ledarroll. Bra med feedbackövningar som kan användas i mitt vardagsarbete och jag kommer att jobba vidare med att hitta balansen mellan mina olika roller i ledarskapet.

Med avstamp från ledarskapsprogrammets utbildningsgrupper har enhetscheferna själva med ledning av utvecklingsstrateg för chefstutveckling, under våren 2010 fortsatt dialog och kunskapsöverföring. Cheferna ger varandra råd och tips och coachar varandra i svårare frågor. De har även börjat arbetat med att hitta bra gemensamma strategier inom olika utvecklingsområden, till exempel förbättrade arbetsplatsmöten samt medarbetar och lönesamtalen.

Chefsmöten

Under 2008 inleddes en dialog med samtliga chefsgrupper om vad som bör göras för att uppnå målet med minskad sjukfrånvaro. De fick möjligheten att ge förslag på vilket stöd de behövde för att uppnå dessa mål. Vid den uppföljning som gjordes framkom en del önskemål som utvecklades och konkretiserades. Därefter bjöds varje chefsgrupp till ett frukostmöte med direktör och avdelningschef för att komma vidare med vad de behövde för stöd utifrån ett helhetsperspektiv med fokus på hälsa, dialog och engagemang utifrån ett brukarperspektiv.

Chefsforum

Förvaltningens chefsstrategi hålls ihop via det så kallade Chefsforumet. Detta forum leds av direktör. Alla cheferna träffas en halv – en dag i månaden. Förutom information från ledningen och olika föreläsare används forumet till att utbyta erfarenheter. Enhetschefernas grupper har under åren haft uppdrag att arbeta med olika teman samt att ta fram underlag till policydokument inom personalområdet samt en ledarprofil och en kommunikationspolicy. Syftet är att förankra alla strategiska dokument. Teman på chefsforum har till exempel varit information Söderortsvisionen, friskvård, tertialrapporter.

Stödet till stadsdelens chefer har utvecklats och kommer att vidareutvecklas med utgångspunkt från de behov som ledningen och/eller enhetschefer samt biträdande enhetschefer har eller efterfrågar. Frågan är prioriterad och ligger högt upp på agendan. Under hösten 2010 kommer fokus vara att arbeta med de svåra medarbetarsamtalen. Inom detta tema kommer varje enhetschefsgrupp träffas tillsammans med personalenheten. Syftet är att i dialogform hitta bra gemensamma förhållningssätt. Cheferna fortsätter att träffas i sina grupper för att dryfta svåra frågor och gemensamma frågeställningar. Under har en utbildning i stadens nya rekryteringsverktyg genomförts.

Förvaltningen strävar efter att ha en mångfald bland cheferna både vad gäller kön, ålder och bakgrund. Under perioden har ingen ny chef rekryterats.

Övertalighet

Det är i första hand ombildningen av Farsta Vård- och omsorgsboende som lett till övertalighet inom förvaltningen, där främst vårdbiträden och undersköterskor har berörts. Till stor del har övertaligheten kunnat minimeras genom att personal har kunnat flyttas till vakanta tjänster och vikariat till andra enheter inom äldreomsorgen. Totalt har 30 personer, inklusive sjuksköterskor, konstaterats övertaliga på grund av omstruktureringen av Farsta Vård- och omsorgsboende.

Inom stadsdelsnämndens egna verksamheter har behovet av språkutbildning kartlagts. Från vård- och omsorgsboende har medarbetare deltagit i svensk undervisning och planer finns för att fler ska erbjudas utbildning.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmå l	KF:s årsmål	Period
NöjdMedarbetarInde x (alla ☐ nämnder/bolag) ● Uppfylls helt			63	62	2010
Sjukfrånvaro (alla ☐ nämnder/bolag) ● Uppfylls helt			6,5 %	5,0 %	2010

NÄMNDMÅL:

Alla enheter och medarbetare ska bidra till att förverkliga vision 2030.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Enheterna ska ta fram vad som ska uppnås 2010 utifrån visionens mål; ☒ mångsidig och upplevelserik, innovativ och växande samt medborgarnas Stockholm.	2010-01-01	2010-03-31	

NÄMNDMÅL:

Ett kommunicerande och öppet ledarskap med helhetssyn på resultat, delaktighet, utveckling och ett hälsosamt arbetsliv (Farsta)

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Fortsättning av ● chefsutvecklingsprogram att omfatta bitr enhetschefer	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Medarbetarskapet ska utvecklas så att varje individ har inflytande och tar ansvar.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> Arbetsplatsträffarna ska utvecklas i syfte att öka medarbetarnas delaktighet. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Projektet "Hälsa och verksamhet" ska genomföras under året. 	2010-01-01	2010-06-30	

NÄMNDMÅL:

Sjukfrånvaron ska minska till 6,5 %

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> Aktiviteter för att minska sjukfrånvaron, med fokus på korttidssjukfrånvaron, ska genomföras. Aktiviteterna ska vara hälsofrämjande och av såväl psykosocial som fysik art. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Chefer och medarbetare ska samverka om hälsofrämjande insatser. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> En arbetsmiljöutbildning med diplomering ska genomföras. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Fortbildning för enhetschefer och bitr enhetschefer i rekrytering 	2010-01-01	2010-06-30	

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:

3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Ekonomisk uppföljning

Budget 2010, mnkr	Budget	Bokfört	Prognos	Budget-justering	Prestationsförändring	Avvikelse
Nämnd- och förvaltningsadministration	38,9	24,2	38,9			0,0
Individ- och familjeomsorg	125,7	94,7	133,2	2,0		-5,5
<i>varav socialpsykiatri</i>	<i>40,3</i>	<i>27,1</i>	<i>42,3</i>	<i>1,5</i>		<i>-0,5</i>
Flyktingmottagande	3,4	1,4	3,4			0,0
Stadsmiljöverksamhet	12,6	6,9	12,6			0,0
<i>varav avskrivningar och intern ränta</i>		<i>2,11,5</i>		<i>2,1</i>		<i>0,0</i>
Förskoleverksamhet	219,5	145,2	229,6	1,0	11,7	2,6
Äldreomsorg	500,2	346,9	506,8			-6,6
Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning	146,2	104,1	165,6	1,2	18,2	0,0
Fritid och kultur	24,3	15,1	24,9	0,6		0,0
Ekonomiskt bistånd	111,0	67,2	101,0			10,0
Arbetsmarknadsåtgärder	6,3	4,9	8,1	1,8		0,0
Total drift	1 188,1	810,7	1 224,1	6,6	29,9	0,5
Resultatenheternas överskott från 2009						9,0
Resultatenheternas överskott till 2011						-5,6
Totalt efter resultatöverföringar						4,0
Investeringar	10,2	0,1	6,2			4,0
<i>varav stadsmiljöverksamhet</i>		<i>4,6</i>	<i>0,1</i>	<i>3,2</i>		<i>1,4</i>
<i>varav inventarier och maskiner</i>		<i>5,6</i>	<i>0,0</i>	<i>3,0</i>		<i>2,6</i>

Tabell 1. Prognos per verksamhet

Ekonomi har hittills främst påverkats av ett större antal ärenden inom äldreomsorgen och därav högre kostnader samt lägre kostnader än beräknat för försörjningsstöd. Äldreomsorgens beställarenhet har under året arbetat intensivt med aktgranskningar och med säkerställande av att beviljade insatser ligger i rätt nivå. Den befarade ökningen av utbetalning av försörjningsstöd under 2010 har uteblivit vilket avspeglas i ett prognostiserat överskott för enheten för ekonomiskt bistånd.

Prognosen för året visar ett underskott på 0,5 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott på 4,0 mnkr efter resultatöverföringar. Utfallet till och med augusti

visar en förbrukning på 67,4% (inklusive prestationsförändringar), att jämföra med riktvärdet som är 66,7 %. Vid en jämförelse med motsvarande period 2009 så har den procentuella förbrukningen ökat med 1,9 %. I utfallet ingår periodiserade kostnader för semesterlöner samt retroaktiva löneökningar. Årets prestationsförändringar uppgår till 29,9 mnkr att jämföra med 17,6 år 2009. Denna ökning är en stor orsak till det ökade utfallet då förvaltningen redan haft kostnader för dessa prestationsförändringar. I bilaga redovisas aktuella nyckeltal.

Förvaltningen arbetar aktivt med att använda tilldelade resurser på ett effektivt sätt utifrån ett kundperspektiv. Samarbetet mellan controllers, personalkonsulter och utvecklingssekreterarna fortsätter med gemensamma möten och arbetsgrupper i specifika frågor. Sjukfrånvaron har minskat under året och ligger nu under nämndmålet som är 6,5%. Sjukfrånvaron i augusti var 5,7% och snittet för år 2010 är till och med augusti 6,1%.

På förvaltningens samtliga nivåer råder stor medvetenhet om konjunkturläget idag och framöver. Det finns dock några riskområden och det är äldreomsorgens beställarenhet samt insatser för barn och ungdomar. Försörjningsstödet kommer för år 2010 att redovisa ett överskott.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.1 Budgeten ska vara i balans

- Uppfylls helt

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budgetföljsamhet			100 %	100 %	Tertial 2 2010
□ efter resultatöverföringar (alla nämnder)					
Nämndens budgetföljsamhet		100 %	100 %	100 %	Tertial 2 2010
● före resultatöverföringar (alla nämnder)					

NÄMNDMÅL:

Nämndens verksamheter ska bedrivas kostnadseffektivt med budget i balans.

- Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> ● Månatliga uppföljningar mellan budgetansvariga chefer och controllers. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Prognosverktygen ska utvecklas och anpassas efter verksamhetens behov. 	2010-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ☑ Utveckla och informera om ekonomihandboken. 	2010-01-01	2010-03-31	

Uppföljning av driftbudget

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamheten prognostiserar en ekonomi i balans.

Individ- och familjeomsorg

Barn- och ungdomsinsatser

Enhetens helårsprognos visar på ett underskott på 5,0 mnkr, vilket är en försämring i förhållande till tertialrapport 1 då prognosen var en ekonomi i balans. Underskottet beror på att antalet placeringar inte minskat i den planerade takten under vår och sommar samt att redan pågående ärenden har förlängts. Förvaltningens arbete med utökade insatser på hemmaplan blev försenat, vilket också bidragit till fler externa placeringar över sommaren. Enheten ser över sina rutiner för beviljande av insatser, hur beslutade insatser och planerade avslut av insatser följs upp samt genomför en grundlig översyn av sina administrativa rutiner.

Vuxna

Verksamheten för vuxna missbrukare redovisar en prognos i balans. Det har varit möjligt att begränsa kostnaderna för vårdplaceringar vilka har varit lägre än under motsvarande period förra året. Öppenvård erbjuds i stor utsträckning. Boendet för hemlösa missbrukare vid Farstasteget ger i kombinationen med öppenvård ett bra alternativ till institutionsvård. Förvaltningen har fått förhandsbesked om särskild finansiering av utvecklingen av denna verksamhet.

Utförande verksamheter inom öppen missbruksvård redovisar sammanlagt en prognos med budget i balans. Den öppna verksamheten vid Porten drivs vidare genom tilläggsanslag från kommunstyrelsen i samband med tertialrapport 1.

Socialpsykiatri

Beställarenheten inom socialpsykiatrin redovisar en prognos med ett underskott på 0,7 mnkr, det är en oförändrad prognos jämfört med tertialrapport 1. Även här har kostnaderna för vårdplaceringar kunnat begränsas och är lägre än motsvarande period förra året. Bl.a. bevakas löpande möjligheter att erbjuda klienter som bor på HVB-hem stödboende på hemmaplan eller försökslägenheter. Fortsätter denna utveckling kommer verksamheten att nå budgetbalans.

Utförande verksamheter inom socialpsykiatrin prognostiserar ett sammanlagt överskott på 0,15 mnkr.

Flyktningmottagande

Verksamheten redovisar en prognos som visar en budget i balans. Hänsyn har tagits till att kommunstyrelsen senare kommer att justera förvaltningens budget utifrån årets prestationer.

Stadsmiljöverksamhet

Verksamheten prognostiserar en budget i balans.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten prognostiserar ett överskott på 5,8 mnkr efter resultatöverföringar, vilket är en förbättring med 0,8 mnkr i förhållande till tertialrapport 1. Detta beror främst på att antalet barn under året varit fler än den tilldelade budgeten. Overheadkostnaderna ökar inte på grund av fler barn, vilket ger ett överskott. Överskottet beror även på lägre kostnader för lokalåtgärder än vad som budgeterats.

Förskoleenheterna förde från 2009 över en sammanlagd resultatfond på 9,0 mnkr och beräknas föra över 5,0 mnkr i resultatfond till 2011. Detta innebär att förskoleenheterna använder en del av sina resultatfonder under året. Fonderna har bland annat använts till fortbildning, handledning, föreläsning, resa till Reggio Emilia, satsningar på den pedagogiska miljön och större inventarieinköp, friskvårds- och hälsosatsningar samt komplettering av pedagogisk utrustning för dokumentation som exempelvis kameror.

Äldreomsorg

Verksamhetens prognos är ett underskott på 6,3 mnkr efter resultatöverföringar varav beställaren beräknar redovisa ett underskott på 14,0 mnkr. Utförarna redovisar ett sammanlagt överskott och de reserver som avsatts för att täcka ökade kostnader i samband med neddragningen av Farsta vård- och omsorgsboende har inte behövt tas i anspråk.

Den enskilt största orsaken till underskottet är att antalet placeringar inom särskilt boende under hela året varit högre än budgeterat. Även antalet utförda timmar inom hemtjänst ligger över planeringsnivån. Äldreomsorgens tilldelning av budgetmedel baseras på befolkningsprognoser över antalet invånare över 65 år. Redan i januari-februari kunde man se att dessa prognoser inte stämde med det faktiska antalet invånare över 65 år, vilket inneburit en viss underbudgetering av

äldreomsorgen. Antalet månadsplaceringar inom särskilt boende har dock minskat från 602 plaster i februari till 582 platser i augusti. Beställarenheten har fortsatt arbetet med genomgångar av nivåbedömningar och aktgranskningar för att säkerställa att alla ligger i rätt nivå. Uppföljningar av kostnadsutvecklingen tillsammans med ekonomienheten utöver ordinarie månadsuppföljningar fortsätter under hösten.

Utförarenheternas prognos är ett överskott om 0,5 mnkr. Den under året påbörjade ombyggnationen av Farsta vård- och omsorgsboende har gått enligt plan och enheten prognostiserar en ekonomi i balans utan att behöva ta de avsatta reserverna i anspråk.

Inom hemtjänstenheterna, som i år är resultatenheter, är den enda prognostiserade avvikelserna ett underskott om 0,25 mnkr för en av enheterna. Hemtjänstenheten Farsta södra har sedan tertialrapport 1 förbättrat sin prognos från ett underskott på 0,25 mnkr till en ekonomi i balans. Förbättringen beror på en genomgång av organisationen med nya arbetssätt och en anpassning av bemanningen utifrån antalet ärenden. Under hösten genomförs en översyn av hur förvaltningens hemtjänst är organiserad i syfte att eventuellt minska antalet enheter. Hemtjänstenheter med alltför få beställda timmar per månad har svårt att uppnå en ekonomi i balans varför det kan vara nödvändigt att se över enheternas ärendemängd.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Beställarenheten redovisar en prognos som pekar på en budget i balans. Omfattningen av stöd och service har ökat under året. Vid årets genomförda vår- och höstmätningar av prestationer inom funktionshinder framgår att insatser inom vuxenboende, daglig verksamhet och korttidshem ökat. Förvaltningens budget 2010 kommer att justeras i samband med tertialrapport 2 utifrån dessa mätningar. I ett underhandsförslag från stadsledningskontoret blir justeringen ca 18,2 mnkr. Förvaltningen har tagit hänsyn till detta i sin prognos.

Utförande verksamheter till personer med funktionshinder prognostiserar sammanlagt en ekonomi i balans.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Verksamheten ekonomiskt bistånd redovisar en prognos med ett överskott på 10,0 mnkr, vilket innebär en förbättring jämfört med tertialrapport 1 med 4,4 mnkr.

Såväl genomsnittliga nettokostnaderna för försörjningsstöd som genomsnittligt antal bidragshushåll har ökat något jämfört med bokslut 2009, ca 3% respektive ca 4%. Ökningen är betydligt lägre än utrednings- och statistikkontorets (USK) tidigare beräkningar, som i sin tur låg till grund för budgetramen för 2010. Denna trend förväntas fortsätta under årets sista månader.

Förvaltningen arbetar aktivt inom ramen för Jobbtorg för de som enbart har arbetslöshet som försörjningshinder. Förvaltningen har också satsat på rätt

bemanning och kompetens i mottagning handläggning som i sin tur bidragit till ett effektivare arbetssätt och lägre kostnader totalt.

Förutom löpande arbetsmarknadsåtgärder har förvaltningen under sommarperioden en kunna bereda platser för 221 feriearbetande ungdomar mellan 16 och 18 år.

Period	Utbetalt agresso (utbetalningsmånad tkr)	Utbetalt paraplyet (avseendemånad tkr)	Antal bidragshushåll
Januari	6 380	6 880	904
Februari	6 242	6 649	888
Mars	7 425	6 887	916
April	6 614	6 722	907
Maj	6 763	6 986	926
Juni	6 648	7 051	945
Juli	6 884	6 744	895
Augusti	6 281	6 409	865
Genomsnitt/månad 2010	6 655	6 791	906
Genomsnitt/månad 2009	6 573	6 599	867

Tabell 2. Försörjningsstöd, utbetalat per månad och per avseendemånad.

Prognosen för försörjningsstöd omfattar en kostnadsökning med 10% under perioden september till december jämfört med kostnaden i augusti.

Kultur och fritid

Verksamheten prognostiserar en ekonomi i balans.

Resultatenheter

Resultatenheter 2010 (tkr)	Budget 2010	Resultat från 2009	Beräknat resultat 2010	Resultatöver- föring till 2011
Förskolor				
Farsta Strands förskolor	23 014	1 022	-120	902
Förskolor centrala Farsta/Fagersjö	38 859	1 499	-240	1 259
Gubbängens förskolor	27 878	1 575	-1 150	425
Hökarängens förskolor	32 006	2 158	-700	1 458
Sköndals förskolor	34 129	445	-350	95

Tallkrogens förskolor	27 575	2 278	-650	1 628
Hemtjänst Farsta Norra	16 513	0	0	0
Hemtjänst Farsta Södra	10 701	0	-250	-250
Hemtjänst Farsta Västra	17 136	0	0	0
Hemtjänst Farsta Östra	14000	0	0	0
Totalt	241 811	8 977	-3 460	5 517

Tabell 3. Resultatenheter 2010

Förskolornas resultatenheter förde från 2009 över ett överskott på 9,0 mnkr och prognostiserar att 5,5 mnkr kommer att föras över till 2010. Förskolorna använder alltså en del av sina resultatfonder under året. Det är dock engångskostnader som särskilda utbildningsinsatser, hälsofrämjande åtgärder, satsningar på förskolemiljöer samt större inventarieinköp och inte löpande verksamhet som finansieras av resultatfonderna.

Investeringar

Investeringar inom stadsmiljöverksamhet

Budget 2010, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos T2 2010 (netto)
Parkleken Forsängen	0,4	0,0	0,4	0,4
Lekplats kv Landslagen	0,9	0,0	0,9	1,1
Gubbängens Centrum	0,2	0,0	0,2	0,0
Centrumkyrkan	0,3	0,0	0,3	0,6
Spritstorget	0,2	0,0	0,2	0,0
Strandpromenad	2,4	0,0	2,4	0,6
Drevviken				
Ofördelat	0,2	0,0	0,2	0,1
Totalt	4,6	0,0	4,6	2,8

Tabell 4. Investeringar stadsmiljö

Åtgärderna i Gubbängens centrum kan inte utföras under hösten. Åtgärden består av iordningställande av planteringsytor med perenner. Eftersom perenner bör planteras tidigt på hösten för att etablera sig finns en risk att växterna dör. Planteringen kan inte genomföras på grund av andra åtgärder på torget måste avslutas innan plantering.

Lekplatsen vid Landslagen förväntas bli ca 0,2 mnkr dyrare än beräknat. Orsaken beror främst på de önskemål om lekutrustning som boende runt park framförde i samband med samrådet om upprustningen.

Upprustningen av parken vid centrumkyrkan i Farsta centrum beräknas bli ca 0,1 mnkr dyrare än vad som angetts i tertialrapport 1. Vid planeringen av projektet var inga åtgärder för belysning med. Efter förfrågan har trafikkontoret valt att

samarbeta med stadsdelsnämnden och genomföra förbättring av belysning på platsen i samband med upprustningen. Fördyringen består mestadels av ändringar som gjorts i samband med belysningsarbeten.

Årets prognos för strandpromenaden minskas med 0,4 mnkr. Tekniska problem i samband med projektering medför att projektet startar senare än beräknat.

Investeringar för inventarier och maskiner

Budget 2010, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos T2 2010 (netto)
Inventarier och maskiner	5,6	0,0	5,6	2,6
Totalt	5,6	0,0	5,6	2,6

Tabell 5. Investeringar inventarier och maskiner

Prognosen för investeringar för inventarier och maskiner är ett överskott om 3,0 mnkr.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt.

Betydande projekt som inte är investeringar

Ej aktuellt.

Omslutningsförändringar

Omslutningsförändringar (mnkr), ökade kostnader/intäkter för:	Kostnader	Intäkter
Förskoleverksamhet	10,7	-10,7
Flyktingmottagning	0,3	-0,3
Äldreomsorg	5,7	-5,7
Summa	16,7	-16,7

Tabell 6. Omslutningsförändringar

Förvaltningen ansöker om totalt 16,7 mnkr i omslutningsförändringar. Dessa avser kostnader för e-tjänstprogrammet, nystart samt vårdnadsbidrag inom förskola, omstruktureringskostnader avseende Farsta vård- och omsorgsboende inom äldreomsorg samt för flyktingmottagning.

Budgetjusteringar

Budgetjusteringar (mnkr), ökade kostnader/intäkter för:	Kostnader	Intäkter
Arbetsmarknadsåtgärder	1,8	0,0
Förskola	0,7	0,0
Individ- och familjeomsorg	0,5	0,0
Summa	3,0	0,0

Tabell 7. Budgetjusteringar

Förvaltningen ansöker om 3,0 mnkr i budgetjusteringar avseende feriearbetande ungdomar, stimulansbidrag förskola om 400:- per inskrivet barn samt ökade kostnader för projekt för hemlösa.

Medel för lokaländamål

Avveckling/omstrukturering av lokaler

Stadsdelsnämnden ansöker om ersättning för hyror, intäktsbortfall, ökade kostnader för mathållning samt flyttkostnader i samband med avveckling och omstrukturering av Farsta vård- och omsorgsboende med 5,7 mnkr.

Analys av balansräkning

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 5,6 mnkr jämfört med samma period 2009.

Tillgångar

Tillgångar (mnkr)	31/8 2009	31/8 2010
Anläggningstillgångar	28,4	32,2
Kundfordringar	8,0	5,3
Diverse kortfristiga fordringar	49,1	48,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17,0	21,7
Kassa och bank	0,4	0,4
Summa tillgångar	102,8	108,4

Tabell 8. Tillgångar

Anläggningstillgångar har ökat på grund av ökad investering för maskiner och inventarier.

Kundfordringar. Minskningen har främst två orsaker. Dels har den interna handeln med andra förvaltningar minskat och dels har nya rutiner för nedskrivningar av kundfordringar införts. De nya rutinerna innebär att nedskrivningar nu sker två gånger per år, i juni och november, mot tidigare en gång i november.

Diverse kortfristiga fordringar har inte förändrats nämnvärt sedan 2009.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat då förvaltningen kommer att rekvirera en högre ersättning för vårdnadsbidrag, ersättning för projekt inom e-tjänstprogrammet och stimulansmedel för nya förskolor. Förvaltningen har även delbetalat engångskostnader till Volvo-IT som periodiseras över 36 månader.

Kassa och bank har minskat marginellt då underförskottskassor återredovisas och byts ut till företagskort.

Skulder och eget kapital

Skulder och eget kapital (mnkr)	31/8 2009	31/8 2010
Eget kapital	-31,6	-22,6
Kortfristiga skulder till kreditinstitut o kunder	-0,3	-0,4
Leverantörsskulder	-31,5	-27,6
Moms och särskilda punktskatter	-0,4	-0,6
Övriga kortfristiga skulder	-4,0	-3,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-35,0	-53,5
Summa skulder och eget kapital	-102,8	-108,4

Tabell 9. Skulder och eget kapital

Eget kapital har minskat som en följd av förändringarna i balansräkningen.

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder är inte nämnvärt förändrade.

Leverantörsskulder har minskat då förvaltningen förra året fick hyror för kvartal 4 redan i augusti samt att en stor enhet gick över till drift av entreprenad den 1 november 2009 och som i sin tur fakturerar förvaltningen i efterskott.

Moms och särskilda punktskatter har ökat marginellt då vi har en något högre momspliktig försäljning.

Övriga kortfristiga skulder har minskat då skuld till staten har minskat på grund av förbrukade projektmedel.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat. Till större delen beror ökningen på att äldreomsorgens externa utförare har ändrat faktureringsystem och nu fakturerar i efterskott. Ytterligare orsaker till ökningen är en periodisering av kostnader för Volvo IT avseende augusti. Förvaltningen har också en högre uppbokning av löner jämfört med 2009 på grund av att lönerevisionen ej avslutats före 31 augusti.

Övrigt

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

● Uppfylls helt

För att frigöra resurser till kärnverksamheten arbetar förvaltningen med Lean. En del av Lean är att göra processkartläggningar för att hitta dubbelarbete och ineffektivitet. Under hösten kommer detta genomföras på samarbetsprocessen mellan barn och ungdomsverksamheten inom IoF och försörjningsstödet samt på hanteringen av hyror. Som ett led i införandet av Lean bjuds också samtliga chefer in att spela ett Leanspel framtaget speciellt för kommunal verksamhet. Tanken med spelet är att på ett lättisamt sätt introduceras i Leanprinciper och att i en spelomgång arbeta med att identifiera ineffektivitet och dubbelarbete i igenkännbara exempel.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål 1	KF:s årsmål	Period
Administrationns andel av de totala □ kostnaderna (alla nämnder) ● Uppfylls helt			3,3 %	minska	2010
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelse ■ n (alla nämnder) ■ Uppfylls inte	3 st		4 st	öka	2010
Hyreskostnadens andel av de totala kostnaderna för □ stadens verksamhet i egen regi (SDN förskola) ● Uppfylls helt			10 %	minska	2010

Kommentar: Fyra enheter påbörjade arbetet med att ta fram ett tävlingsbidrag. Tre stycken blev slutligen klara. Den återstående enheten uppmuntras att göra ett nytt försök nästa år.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmå l	KF:s årsmål	Period
Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (SDN äldreomsorg)			5 %	minska	2010
☐ Uppfylls helt					

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka för ett effektivt och flexibelt lokalutnyttjande för de pedagogiska verksamheterna	2008-01-01	2010-12-31	
☒ Uppfylls helt			

NÄMNDMÅL:

Förvaltningens arbete ska präglas av samarbete och helhetssyn.

Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Kärnverksamheten ska vara i fokus.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Identifiera behovet av kompetensutveckling för stadsdelens enhetschefer i ekonomi- och personalfrågor. (enkät).	2010-01-01	2010-03-31	
☒ LEAN-genomgångar genomförs.	2010-01-01	2010-12-31	
☒ Rutinbeskrivning för nämndadministrationen ska göras.	2010-01-01	2010-08-15	
Kommentar: Rutinbeskrivningen är klar att presenteras för förvaltningsledningen.			

Synpunkter och klagomål

Sammanfattning av synpunkter och klagomål om inkommit under perioden maj till augusti. Alla synpunkter används som underlag för förbättrings- och kvalitetsarbetet på respektive enhet. Den som lämnar en synpunkt får svar inom 10 dagar. Alla synpunkter behandlas på respektive enhets arbetsplatsträff.

Avdelningen för äldreomsorg

Inom avdelningen har sammanlagt 20 synpunkter och klagomål inkommit. Fem av inkomna klagomål har gällt bemötandefrågor. Övriga synpunkter har gällt avgifter, städning och tidpunkter för insatsernas genomförande.

Avdelningen barn och ungdom

Avdelningen har tio registrerade synpunkter och klagomål inom förskolan. De flesta synpunkterna handlar om önskemål om byte av förskola eller från småbarns- till stor barnsavdelning. Ett klagomål handlar om anställning av män på förskolan. Två klagomål berör personalens bemötande av barn respektive förälder.

Övriga avdelningar har inte redovisat några synpunkter och klagomål sedan tertialrapport 1. En sammanställning för året görs i årsredovisningen.

Bilagor

- Bilaga 01 Agressorrapport
- Bilaga 02 SLK-blanketter
- Bilaga 03 Nyckeltal
- Bilaga 04 Budgetjustering - hemlöshet